

P. lat. 137.

Augustinus

Sec. IV. 387.

pag 649 6.

DIVI P. AURELIJ AUGUSTINI REGULA

Cum aliquot utilissimis, & tum
Novitiorum necessariae Institu-
tioni peropportunis tum aliorum quo-
rumcunque Religiosorum, maxime
sub S. Augustini Regula Deo
militantium Perfectioni
accommodatis

Instructionibus &
Appendicibus
Recens in lucem data

Per

R. D. Joannem Stirm Imper.
Coll. Creuzlingensi Canonorum Re-
gularium Capitularem, SS. Theolog.
P. P. & N. M. ibidem.

*Cum Licentia & Approbatione
Requisitis.*

Constantiae typis Francisci Xaverii
Straub 1702.

Augustinus ego sum,
Hipponensis Episco-
pus; ecce habes Re-
gulam, quam ego
conscripsi, sub qua
si bene militaverint
Confratres tui, filii
mei, adstabunt secu-
ri in extremi terrore
judicii. S. Augusti-
nus apparens S. Nor-
berto. In Act. sanct.
Boll. tom. I. lun. fol.
814.

REVERENDISSIMO
ET
AMPLISSIMO
S. R. I. PRÆLATO

Domino Domino

JOANNI
MELCHIORI

Celeberrimi & Impe-
rialis Collegii Creuzlingani

ABBATI,

Ac insignis Canonix
Riederensis

PRÆPOSITO
DIGNISSIMO

Domino meo, ac
Præsuli grauioso.

**BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.**



Reverendissime &
Amplissime

P R Æ S U L,

Domine gratiose



*O*gitanti diu, quæ
tandem Religio-
nis nostræ Tyro-
nibus præ cæteris
utilius per An-
num Probationis prælegi pos-
sent, cum omnia non possent,
atque apud animum meum
reputanti, ea ejusmodi esse de-
bere, quæ & pro præsentî Ty-
rocinij statu observari & pro
futuro, fundamenti instar, ser-

Dedicatio.

vire queant; atque hæc porro,
ut memoria firmius hæreant,
certiusque & constantius etiam
deinceps observari valeant,
scriptis commendanda esse tan-
dem occurrit, utilius nihil fo-
re, quam ut primò quidem sa-
cra regula jis explicetur; tum
verò modus eam considerandi,
quod necessarium omnino vide-
tur, eis ostendatur. Cum verò sa-
crum religionis tyrocinium scho-
la perfectionis meritò nuncupe-
tur, inter primas Magistri
Novitiorum curas hanc quoque
esse debere, ut ejusdem perfectio-
nis naturam, ac generalia sal-
tem ad eam media tyronibus in-
stillet.

Dedicatio

stillet, & ideā veluti quandam eorum mentibus imprimat in virtutum simul exercitio eos provehendū; tum verò in quotidianis eos actionibus religiosè obeundis ritè formet; maximè autē, eos doceat, qualem ubiq; modestiam, & religiosam in omnibus urbanitatem, & erga se invicem charitatem observare debeant; ac deniq; modum quendam spiritualia exercitia magno cum fructu peragendi, simul etiam varios spiritus & internos impulsus, quibus novitij tam obnoxij, quàm inexperti, sunt, discernendi ostendat. Addè, ut non modum tantum meditandi, sed & materi-

Dedicatio.

am quotidianis meditationibus
præscribat. Atque hæc tandem
si ritè præstiterit Magister, of-
ficio eum suo, quâ docere obliga-
tum, abundè satisfacturum.

Arripui sanè hanc cogita-
tionem; & cum materia hæc
ferè omnis jam parata esset, nec
aliud à me requireretur, quam
in transcribendo fidelitas, in
omittendis, quæ huc alicubi non
facerent, iudicium, in connectens
dis, quæ sejuncta essent, indu-
stria, ac denique in addendis, quæ
desiderari videbantur, studio-
sitas; in animum induxi, cum
tua cumprimis Reverendissime
& Amplissime Præsul gratior

sa

Dedicatio.

*ſa licentia, hæc omnia typis
committere, maxime cùm talia
eſſe viderentur, quæ non Ty-
ronum duntaxat institutioni
ſed & veteranorum jam Re-
ligioſorum, eorum maxime,
quorum ut prima, ita & ſum-
ma cura eſt, ad perfectionem
contendere, oblectationi & uti-
litati ſervire poſſent. Et ita
Libellus iſte prodiit.*

*Quem porro cui dedicarem
præ cæteris, non erat, ut diu,
multùmque inquirerem: Primus
enim, & ferè unicus cogitanti
occurrit qui debuit; Tu inquam,
Reverendiſſime & Ampliſſi-
me Præſul; multis quidem de*

Dedicatio.

causis, quas hîc referre, nec Tua
Modestia, nec aliorum fortassis
quorundam invidia pateretur,
quas inter etiam continua erga
me, meosque Beneficia, Favores
res, & Gratia recenseri debe-
rent. His igitur omnibus silen-
tio, nunc quidem, involutis, hoc
solum, quod maximè ad hanc
Dedicationem me movit, in me-
dium affero, quòd, cùm libellus
iste auctoritatem quandam Pri-
vatâ majorem exigere videre-
tur, utpote in Novitiorum for-
mandorum præcipuè usum perpe-
tuum, veluti exemplar, destina-
tus, qua ratione fortassis sat
com-

Dedicatio.

commodè Catechismus Novitiorum dici posset: hanc auctoritatem non aliundè magis, quàm ab Amplissimo Tuo Nomine derivandam existimaui, tum quòd inter Primos S. R. I. Prælatos habearis, tum maxime, quòd ej dignissimè Præsis Collegio, cujus Prælati ab ipsis penè ejus incunabulis à summis Ecclesiæ Rectoribus, ut puta, Benedicto X. dicto XII. Anno 1339. Pio II. Anno 1459. & Clemente VIII. An. 1603. (quorum, ut & Concilij Constantiensis, duorumque Nuntiorum Apostolicorum Bullas, ac literas alias in hujus rei Testi-

) 6 moni-

Dedicatio.

monium facientes Archivum
nostrum custodit) triura omnino
Provinciarum, ut Trevirensis,
Coloniensis & Moguntina, quoad
omnia sui, hoc est, Canonorum
Regularium Ordinis, utriusque
sexus, Collegia constituti sunt
Visitatores; Superiores, Cor-
rectores, Reformatores (His
terminis Bullæ utuntur) ut a
deò & Te ut Talem meritò
veneremur; quamvis & Tu,
& Tui non pauci Prædecessores
hoc titulo ad invidiam nato,
tam laudabiliter, quàm mode-
stè meritò semper abstinueritis.
Sed abstinueritis licèt, impedire
tamen non potuistis, quin & Col.
legi

Dedicatio.

legium Creuzlinganum, & ejus
Prælati inter celebriores (non
dicam celeberrimos) magnæ
orbis Partis semper haberentur.
Ut adeò Opusculum istud non ali-
unde, quàm à Te Reverendis-
sime & Amplissime Præsul,
Auctoritatem sibi conciliare
debuerit.

Suscipe igitur, Reverendis-
sime Domine, hunc, contemptis-
silem sine tuo nomine libellum,
suscipe, & suscipiendo pretium
adde, auctoritatem imperti,
usum promove; suscipe sive ut
munusculum meum, sive ut do-
num Tuum, utroque tamen modo
totum Tuum.

Deus

Dedicatio.

Deus O. M. Reverendissimam, Amplissimam, & gratiosam Dominationem Tuam nobis sospitem & Incolumem quàm diutissimè conseruet.

Ita vovet

**Reverendissimæ &
Ampl. Dom. T.**

Filius Obedientissimus

Joannes Stirm C. R.

PRÆMONITIO

De usu hujus Libelli.

TRia sunt hominum Religiosorum genera, ad quos nunc brevis mihi allocutio, Novitii, eorum magistri, & alij quicunque, hujus opusculi lectionē non omnino contemnendam existimantes; contemptores autem nil moror.

Si novitius es, qui legis, vel recenter professus, hoc solum te monitum velim, ut non deterrearis, si statim vel intelligere aliqua ob subtilitatem, aut theologicam sublimitatem; vel exequi ob difficultatem non possis; sed perge constanter, & relege subinde à capite

Præmolitio.

pite ad calcem, semperque
aliquid, quod facile possis,
executioni fideliter manda, &
brevi experieris fructum & in
virtute progressum haud con-
temnendum. Quæstiones il-
las, quas in appendice post
instructionem 5. posui, si in
meditationis formam redige-
re non possis, nec habeas,
qui manu te ducat, noli pro-
pterea angi, sed melius esse
cogita, ut alium pro meditati-
one quotidiana librum accipi-
as, quàm cum his tempus inu-
tiliter teras. Nolim etiam,
ut libellus iste solus tibi pro or-
dinaria lectione serviat: le-
gendi

Præmonitio.

gendi enim sunt alij, qui fusiùs
ea pertractant, quorum istud
opusculum fundamenta tan-
tùm, & principia ponit.

Si verò, qui legere digna-
ris, tyronibus instruendis præ-
fectus es; hoc unum te rogo,
ut veniam mihi des non tam
instruere, quàm animum me-
um aperire volenti; qui hic
est, posse hunc solum libel-
lum novitiorum, quoad pro-
priam eorum perfectionem,
instructioni abundè sufficere,
si totus paulatim ejs cum debi-
ta explicatione, inculcatione,
repetitione, examinatione,
praxis etiam observatione &
di.

Præmonitio.

directione prælegatur. Pos-
sunt inde desumi themata ex-
hortationum; inde virtutes,
quarum exercitio & praxi in-
sistant; inde modus quotidianas
actiones ritè obeundi;
inde externa ad modestiam &
religiosam urbanitatem com-
positio, inde variorum in eis
spirituum & motuum discre-
tio; inde etiam quotidianæ
meditationis materia cum
prævia tamen punctorum di-
visione & designatione; in-
de denique perfectionis ipsius
clara cognitio, & idea, à qua
totus ferè ejus progressus, &
vitæ religiosæ decursus pen-
det

Præmonitio.

det, imprimi ipsis, &, paulatim saltem, instillari potest, & ostendi simul, ubi aliquando defecerint, qua ratione per spiritualia exercitia in antiquam & rectam viam redire possint. Jam verò de regula ipsa quid dicam? planè hæc potissima fuit ratio hunc libellum compilandi, ut regula, cujus exemplaria jam dudum defecisse, & distracta esse videbantur, de novo, in tyronum maximè eorūque magistrorum commodum, ederetur; quam sanè, si explicando, tum, ut certis horis eam confiderent (cujus considerationis

pra-

Præmonitio.

praxin utilissimam in hoc opusculo videbis) præscribendo, familiarem feceris, moribusque eorum potius & cordi, quàm chartis impresseris, operæ pretium feceris quàm maximum.

Alios quod attinet, quicumque legere, vel etiam uti, quod malim, voluerint, de fide mea certiores reddendos existimavi, ostendendo, quid ex P. Gaudier desumpserim (de quo in Præfat.) Quid ipse addiderim ex proprio. Itaque instructiones ipsæ ferè sunt alienæ, & tantùm transcriptæ; nisi quòd aliqua hinc inde

Præmonitio.

inde vel addiderim, vel adde-
merim, prout necessitas po-
stulare videbatur. Quæ au-
tem primùm postea à me sunt
addita, appendices nomina-
ta, mea potissimùm sunt (ex-
cepta ultima appendice de spi-
rituum discretionem, quam ap-
paret totam S. Ignatij de Lo-
yola esse) de quibus haud du-
biè longè minùs spondere
possum, quòd placitura tibi
sint, quàm de cæteris; præ-
sertim quæstiones illæ, pro
meditationibus quotidianis
formandis, multis fortasse non
probabuntur; quia tamen eas
in praxi proficuas simul & fa-
ciles

Præmonitio.

ciles, copiosamque considerationum & affectuum materiam subministrantes deprehendi, non potui etiam eas, ut opusculo ad commoditatem & utilitatem nihil deesset, non adjungere; maxime quia sic ubique & semper ad manum esse poterunt, quod alij meditationum libri non possunt. Ad extremum, ut omnes jam alloquar sicut ego vestrum omnium in Christo servum me profiteor; ita vos pro me seu vivo seu mortuo Deum precemini enixè oro. Valet.

AD

AD LECTOREM.

Patere, mi Lector, ut opus-
culi hujusce mei, si tamen
mei, rationem tibi breviter red-
dam

Regulam hic vides S. Patris
Augustini, non jam capitibus,
ut alias, sed numeris distinctam,
jſq; totidem, quot ab invicem di-
stingui poſſe ſententias judicavi:
hujus rei rationem ſi petis, præ-
ter commoditatem, eam facilius
conſiderandi, etiam hanc habe,
quod, quia S. Auguſtinus, cum
Regulam ſcriberet, nullam om-
nino capitum diſtinctionem fecit,
ſicut aliis varias & ab invicem
GA A 2 diſfe-

Ad Lectorem.

differentes ejusmodi distinctiones
ex cogitare licuit, ita & ego hanc
ipsam, quam vides, ut conderem
mihi licere existimaui. Accedit,
quòd nulla alia æquè, ac hæc, ad
legendium utilitatem facere vi-
deatur. Certè sensui & substan-
tiæ Regulæ per hoc demptum ni-
hil est; potèstque commodius ad-
mensam legi.

Sed additæ Instructiones quid
sibi volunt? multum sanè; &
si scire aues, totam Religiosi Ho-
minis, quantæcunque capax est,
perfectionem; ita quidem, ut
non solum veterani in hoc veluti
speculo se contemplari, atque non
leves nec raros hinc inde naevos

detes

Ad Lectorem.

detegere ; sed & Novitij primam hîc perfectionis Ideam concipere, maximè propria ad eam media adhibere, ac jactò solido virtutum fundamento non modicum in jis, accedente præsertim Magistri operâ, progressum facere possint.

Ne autem initio statim in errorem inducaris, existimans, me aliquid ausum supra facultatem meam, & plus dixisse, quàm vel ipse faciam, vel quilibet etiam religiosissimus facere possit (hoc enim prætextu suam palliare tarditatem, vel teporem, quibusdam solenne est) ingenuè tibi fateor, nihil hîc fere meum esse,

Ad Lectorem.

præter selectionem, & transcrip-
tionem eorum, quæ in celeberrimo,
sed, extra Societatem Iesu,
paucis noto asceticarum rerum
scriptore P. Antonio Gaudier,
cæteris eius, licet omni ex parte
solidissimis, Institutionibus, tum
ob perspicuam soliditatem, tum
maximè ob concinnam, quæ ple-
raque aliàs fusiùs tractata solidè
complectitur, brevitatem, mihi
præplacuerunt. Nec aliam ob
causam hæc typis mandavi,
quàm ut mihi cum primis, dein &
Novitiis à me instituendis, ac
denique etiam tibi, quisquis soli-
dæ perfectionis avidus es, in sac-
culo

Ad Lectorem.

culo, in manu, in oculis & animo
perpetuò esse possent.

Prolixè quidem has Institu-
tiones laudare possem, at proprio
tuo, postquam non fastidiosus
Lector totum libellum evolueris,
judicio contentus hoc solum dico,
nihil ferè in toto perfectionis ne-
gotio & praxi occurrere posse,
quod in istis non solidè, in suis sal-
tem principiis, doceatur, vel at-
tingatur. Nam, quæ ea cun-
que sint, ad aliquod quinque bo-
rum Capitum reduci posse viden-
tur, ad Regulam videlicet ipsam
& ejus usum, vel ad naturam &
media perfectionis, vel ad Reli-
giosas actiones, vel ad conversa-

A 4 tionem

Ad Lectorem.

tionem cum aliis, vel denique ad
intepestiscentis vitæ reformatio-
nem. Hæc verò omnia in his
Institutionibus sufficienter expe-
diuntur; nam, ut singulas per-
curram.

Quisnam sit Regularum finis,
& Auctor, quæ obligatio &
praxis, quis eam modus conside-
randi, Institutio prima præclarè,
& ad omnes Regulas accommo-
datè docet, rem, quæ cuivis Reli-
gioso est planè necessaria.

Totam secundam Instructio-
nem Perfectionis essentiam, natu-
ram, & ad eam consequendam
media, ita clarè simul & concinè
ob oculos ponit, ut non modò solis
dam

Ad Lectorem.

dam Perfectionis Ideam attentè
legentis intellectui imprimat,
verùm etiam voluntatem ad eo-
rum amorem, & constantem
praxin potenter extimulet.

Quia verò potissimum & præ
cæteris efficax perfectionis instru-
mentum sunt quotidiana religio-
forum actiones, si debitis fine, mo-
do, & circumspectione obeantur,
eas Instructio tertia breviter si-
mul & ad usum accommodatè
exponit.

Quarta verò cum proximis
(quoniam & hæc Religiosi Insti-
tuti pars est non postrema) non
religiosè duntaxat, sed & civi-
liter, non modò cum charitate,

Ad Lectorem

sed & cum modesta urbanitate
conversari, & conversando ædi-
ficare brevissimè docet.

Quinta succurrit humanæ re-
ligiosorum imbecillitati & ins-
constantiae, dum Exercitiorum
Spîritualium Finem pulcherrimè
explicat, quis terminus à quo &
ad quem sit Reformationis vitæ,
ostendit, imperfectionum fontes
aperit, & media præscribit quàm
efficacissima.

Quæ igitur cùm ita sint, ma-
gnam inprimis, & mihi ipsi, &
aliis omnibus, quibus Auctor
ipse ad manum esse non potest, in-
juriam fecisse; deinde etiam Re-
ligiosæ Perfectionis Tyrones, ip-
sosque

Ad Lectorem

sosque eorum Magistros & Directores ingenti commodo, & Regulam denique ipsam non modico decore privasse censeri possem, nisi, quod feci, fecissem, dictasque Instructiones una cum Regula in hac forma recudi curassem.

Hoc igitur qualicumque opusculo frueri, & vale.



DIVI PATRIS
AURELIJ AUGUSTINI
REGULA.

I. Ante omnia, Fratres charissimi, diligatur Deus, deinde proximus.

2. Quia ista praecepta sunt principaliter nobis data.

3. Hæc igitur sunt, quæ, ut obliervetis, præcipimus in monasterio constituti.

4. Primum, propter quod in unum estis congregati, ut unanimis habitetis in domo Domini, & sit vobis anima una & cor unum in Deo.

5. Et non dicatis aliquid proprium; sed sint vobis omnia communia.

6. Et distribuatur unicuique vestrum à Præposito vestro victus

victus & tegumentum, non æqualiter omnibus, quia non æqualiter valetis omnes; sed potius unicuique, sicut cuique opus fuerit. Sic enim legitis in actibus Apostolorum, quia erant illis omnia communia, & distribuebatur unicuique, sicut cuique opus erat.

7. Qui aliquid habebant in sæculo, quando ingressi sunt monasterium, libenter velint illud esse commune.

8. Qui autem non habebant, non ea quærant in monasterio, quæ nec foris habere potuerunt.

9. Sed tamen eorum infirmitati, quod opus est, tribuatur: etiamsi paupertas eorum, quando foris erant, nec ipsa
ne-

necessaria poterat invenire?

10. Tantum non ideo se putent esse felices, quia invenerunt victum & tegumentum, quale foris invenire non poterant.

11. Nec erigant cervicem, quia lociantur eis, ad quos foris accedere non audebant.

12. Sed sursum cor habeant. & terrena ac vana non quarant; ne incipiant esse Monasteria divitibus utilia, non pauperibus; si divites illic humiliantur, & pauperes illic inflantur.

13. Rursus etiam illi, qui aliquid esse videbantur in sæculo, non habeant fastidio fratres suos, qui ad illam sanctam societatem ex paupertate venerunt:

runt : magis autem studeant :
non de parentum divitum dig-
nitate sed de pauperum fratrum
societate gloriari.

14 Nec extollantur , si
communi vitæ aliquid de suis
facultatibus contulerunt : nec
de suis divitiis magis superbiant,
quia eas in monasterio partium-
tur, quàm si eis in sæculo frue-
rentur; alia quippe quæcunque
iniquitas in malis operibus ex-
ercetur, ut fiant; superbia vero
etiam bonis operibus insidia-
tur, ut pereant. Et quid pro-
dest, dispergere, dando paupe-
ribus, & pauperem fieri, si ani-
ma misera superbior efficitur
divitias contemnendo, quàm
fuerat possidendo ?

15. Omnes ergo unanimi-
ter

4 Regula

ter & concorditer vivite, & honorate in vobis Deum invicem, cuius templa facti estis.

16. Orationibus instate horis & temporibus constitutis.

17. In Oratorio nemo aliquid agat, nisi ad quod factum est; unde & nomen accepit.

18. Ut, si fortè aliqui, etiam præter horas constitutas, si eis vacat, orare voluerint, non eis sint impedimento, qui ibi aliquid agendum putaverint.

19. Psalmis & hymnis cum oratis Deum, hoc versetur in corde, quod profertur in voce.

20. Et nolite cantare, nisi quod legitis esse cantandum: quod autem non ita scriptum est, ut cantetur, non cantetur.

21. Carnem vestram domate

je-

jejuniis & abstinentia escæ & potûs, quantum valetudo permittit.

22. Quando autem aliquis non potest jejunare, non tamen extra horam prandij aliquid alimentorum sumat, nisi cùm ægrotat.

23. Cùm acceditis ad mensam, donec inde surgatis, quod vobis secundum consuetudinem legitur, sine tumultu & contentionibus audite.

24. Nec solæ vobis fauces sumant cibum, sed & aures esuriant Dei verbum.

25. Qui infirmi sunt, ex pristina consuetudine, si aliter tractantur in victu, non debet alij molestum esse; nec injustū videri eis quos fecit aliqua consuetudo

do fortiores, Nec illos feliciores putent, quia sumunt, quod non sumunt ipsi: sed sibi potius gratulentur, quia valent, quod non valent illi.

26. Et si eis, qui venerunt ex moribus delicatioribus ad monasterium, aliquid alimentorum vestimentorum, stramentorum operimentorumve datur, quod aliis fortioribus & ideo felicio-ribus non datur, cogitare debent, quibus non datur, quantum de sua saeculari vita illi ad istam descenderint; quamvis usque ad aliorum, qui sunt corpore firmiores, frugalitatem pervenire nequiverint.

27. Nec debent velle omnes, quod paucos vident amplius, non quia honorantur, sed quia

quia tolerantur, accipere, ne contingat detestanda perversitas, ut in monasterio, ubi, quantum possunt, fiunt divites laboriosi, fiant pauperes delicati.

28. Sanè, quemadmodum ægrotantes necesse habent, minus accipere, ne graventur; ita & post ægritudinem sic tractandi sunt, ut citius recreentur; etiamsi de humillima sæculi paupertate venerunt; tanquam hoc illis contulerit recentior ægritudo, quod divitibus anterior consuetudo.

29. Sed cùm vires pristinas reparaverint, redeant ad feliciorē consuetudinem suam, quæ famulos Dei tantò ampliùs decet, quantò minùs indigent.

30. Nec cibi eos teneat voluptas

luptas jam vegetos, quos necessitas levârat infirmos.

31. Illos existiment ditiores, qui in sustinenda parcite fuerint fortiores: melius est enim minùs egere, quam plus habere.

32. Non sit notabilis habitus vester; nec affectetis vestibus placere, sed moribus.

33. Quando proceditis, simul ambulate; cùm veneritis, quò itis, simul state.

34. In incessu statu, habitu, in omnibus motibus vestris nihil fiat, quod cuiusquam offendant aspectum: sed quod vestram deceat sanctitatem.

35. Oculi vestri, etsi jaciuntur in aliquam fœminarum, figantur in nullam; neque enim,
quan.

quando proceditis, fæminas videre prohibemini; sed appetere, aut ab ipsis appeti velle criminofum est. Nec solo tactu & affectu, sed aspectu quoque appetitur & appetit concupiscentia fæminarum. Nec dicatis vos habere animos pudicos, si habeatis oculos impudicos: quia impudicus oculus impudici cordis est nuntius. Et cum se invicem sibi met, etiam tacente lingua, conspectu mutuo corda nuntiant impudica, & secundum concupiscentiam carnis alterutro delectantur ardore, etiam intactis ab immunda violatione corporibus, fugit castitas ipsa de moribus. Nec putare debet, qui in fæminam figit oculum, & illius in se ipse dili-

diligit fixum, ab aliis se non videri, cum hoc fecerit; videtur omnino, & à quibus se videri non arbitratur. Sed ecce lateat, & à nemine hominum videatur: quid faciet de illo superno inspectore, quem latere nihil potest? an ideo putandus est, non videre; quia tantò videt patientius, quantò sapientius?

36. Illi ergo vir sanctus timeat displicere, ne velit feminae malè placere: illum cogitet, omnia videre, ne velit feminam malè videre. Illius namque & in hac causa commendatus est timor, ubi scriptum est: Abominatio est Domino defigens oculum.

37. Quando ergo simul estis

in

in Ecclesia, & ubicunq; , ubi feminae sunt, invicem vestram pudicitiam custodite : Deus enim, qui habitat in vobis, etiam isto modo custodiet vos ex vobis.

38. Et si hanc, de qua loquor, oculi petulantiam in aliquo vestrum adverteritis, statim admonete, ne capta progrediatur, sed de proximo corrigatur.

39. Si autem & post admonitionem iterum, vel alio quocunque die id ipsum eum facere videritis, jam velut vulneratum sanandum prodat, quicumque hoc potuerit invenire ; prius tamen & alteri vel tertio demonstratum, ut duorum vel trium possit ore convinci & competentis severitate coerceri. Nec

VOS

vos iudicetis esse malevolos; quando hoc indicatis: magis quippe innocentes non estis, si fratres vestros, quos indicando corrigere potestis, tacendo perire permittitis. Si enim frater tuus vulnus haberet in corpore, quod vellet occultari, cum timeret secari, nonne crudeliter abs te sileretur, & misericorditer indicaretur? quanto ergo potius debes manifestare, ne deterius putrescat in corde?

40. Sed antequam aliis demonstretur, per quos convincendus est, si negaverit; prius Præposito debet ostendi (si admonitus, neglexerit corrigi) ne fortè possit secretius correctus non innotescere cæteris.

41. Si autem negaverit, tunc neganti adhibendi sunt alii, ut jam coram omnibus possit non ab uno teste argui, sed à duobus vel tribus convinci.

42. Convictus verò secundum Præpositi, vel etiam Presbyteri (ad cuius dispensationem pertinet) arbitrium, debet emendatoriam subire vindictam.

43. Quam, si ferre recusaverit, etiamsi ipse non abscesserit, de vestra societate projiciatur. Non enim & hoc fit crudeliter, sed misericorditer; ne contagione pestifera plurimos perdat.

44. Et hoc, quod dixi de oculo non figendo, etiam in cæters inveniendis, prohibendis, inidi-

candis, convincendis, vindican-
disque peccatis diligenter & fi-
deliter observetur, cum dile-
ctione hominum, & odio vitio-
rum.

45. Quicumque autem in
tantum progressus fuerit ma-
lum, ut occultè ab aliquo lite-
ras, vel quodlibet munus acci-
piat; si hoc ultrò confitetur,
parcatur illi, & oretur pro illo:
si autem deprehenditur atque
convincitur; secundum arbi-
trium presbyteri, vel Præpositi
gravius emendetur.

46. Vestes vestras in unum
habeatis sub uno Custode vel
duobus, vel quot sufficere po-
tuerint ad eas excutiendas, ne
à tinea lædantur.

47. Et sicut pascimini ex
uno

uno cellario, sic induamini ex
uno vestiario.

48. Et, si fieri potest, non
ad vos pertineat, quod vobis in-
dumentum pro temporum con-
gruentia, proferatur; utrum
hoc recipiat unusquisque, quod
deposuerat; an aliud, quod al-
ter habuerat; dum tamen uni-
cuique, prout cuique opus est,
non negetur.

49. Si autem hinc inter
vos contentiones, & murmura
oriuntur, cum queritur aliquis,
deterius se accepisse, quam
prius habuerat, & indignum se
esse, qui non ita vestiatur, sicut
alius frater ejus vestiebatur:
hinc vos probate, quantum vo-
bis desit in illo interiore sancto

habitu cordis, qui pro habitu corporis litigatis.

50. Tamen si sic vestra toleratur infirmitas, ut hoc recipiatis, quod deposueratis; in uno tamen loco sub communibus custodibus habete quod ponitis.

51. Ita sanè, ut nullus sibi aliquid operetur, sed omnia opera vestra in unum fiant majori studio, & frequentiori alacritate, quàm si vobis singulis faceretis propria. Charitas enim, de qua scriptum est, quod non quærit, quæ sua sunt, sic intelligitur; quia communia propriis, non propria communibus anteponebat.

52. Et ideò, quanto plus rem communem, quàm propria

pria vestra curaveritis, tantò vos ampliùs profecisse noveritis;

§3. Ut in omnibus, quibus utitur transitura necessitas, superemineat, quæ permanet, Charitas.

§4. Consequens ergo est, ut, etiam qui suis filiis, aut aliqua necessitudine ad se pertinentibus in monasterio constitutis, aliquam contulerit vestem, sive quodlibet aliud inter necessaria deputandum, non occultè accipiat, sed sit in potestate præpositi, ut in rem communem redactum, cui necessarium fuerit, præbeatur.

§5. Quod si aliquis rem sibi collatam celaverit, furti iudicio condemnetur.

56. Indumenta vestra, secundum arbitrium præpositi laventur, sive à vobis, sive à fullonibus; ne interiores animæ sordes contrahat mundæ vestis nimius appetitus.

57. Lavacrum etiam corpori, cum infirmitatis necessitas cogit, minimè denegetur. Fiat sine murmure de consilio medici, ita ut, etiamsi nolit, jubente Præposito faciat, quod faciendum est pro salute.

58. Si autem velit, & fortè non expedit, suæ cupiditati non obediatur. Aliquando enim, etiamsi noceat; prodesse tamen creditur, quod delectat.

59. Denique si latens est dolor in corpore, famulo Dei dicenti, quid sibi doleat, sine dubitatione credatur.

60. Sed tamen, utrū sanando illi dolori, quod delectat, expediat, si non est certum, medicus consulatur.

61 Nec eant ad balnea, sive quocunque ire necesse fuerit, minùs quàm duo vel tres. Et ille, qui habet aliquò eundi necessitatem, cum quibus Præpositus iusserit, ire debebit.

62. Ægrotantium cura, sive post ægritudinem reficiendorum, sive aliqua imbecillitate, etiam sine febribus laborantium, uni alicui debet injungi, ut ipse de cellario petat, quod cuique opus esse perspexerit.

63. Sive autem qui cellario, sive qui vestibus, sive qui codicibus præponuntur, sine murmure serviant fratribus suis.

64. Codices certa hora singulis diebus petantur; extra horam qui petierit, non accipiat.

65. Vestimenta verò & calciamenta, quando indigentibus fuerint necessaria, dare non differant, sub quorum custodia sunt, quæ poscuntur.

66. Lites aut nullas habeatis, aut quàm celerrimè finiatis; ne ira crescat in odium, & trabem faciat de festuca, & animam faciat homicidam: sic enim legitis: qui odit fratrem suum, homicida est.

67. Quicumque convitio, vel maledicto, vel etiam criminis obiectu, aliquem læsit, meminerit satisfactione quanto-
cius curare, quod fecit, & ille,
qui

qui læsus est, sine disceptatione dimittere.

68. Si autem invicem se læserint, invicem sibi debita relaxare debebunt propter orationes vestras; quas utique, quantò crebriores habetis, tantò sanctiores habere deberis.

69. Melior est autem, qui, quamvis irâ sæpè tentatur, tamen impetrare festinat, ut sibi dimittat, cui se fecisse agnoscit injuriam: quàm qui tardius irascitur, & ad veniam petendam tardius inclinatur.

70. Qui non vult dimittere fratri, non speret accipere orationis effectum. Qui autem nunquam vult petere veniam aut non ex animo petit, sine causa est in monasterio, etiamsi inde non projiciatur. 71.

71. Proinde vobis à verbis durioribus parcite: quæ si emissæ fuerint ex ore vestro, non pigeat ex ipso ore proferre medicamenta, unde facta sunt vulnera.

72 Quando autem necessitas disciplinæ, in moribus coercendis, dicere vos verba dura compellit, si etiam in ipsis modum vos excessisse sentitis; non à vobis exigitur, ut à vobis subditis veniam postuletis; ne apud eos, quos oportet esse subiectos, dum nimium servatur humilitas, regendi frangatur auctoritas.

73. Sed tamen petenda est venia ab omnium Domino, qui novit etiam eos, quos plus iusto fortè corripitis, quanta benevolentia diligatis. 74.

74. Non autem carnalis ,
sed spiritualis inter vos debet
esse dilectio.

75. Præposito tanquam Pa-
tri obediatur: multò magis Pres-
bytero, qui omnium vestrùm
curam gerit.

76. Ut ergo cuncta ista ser-
ventur, & si quid servarum mi-
nus fuerit, non negligenter præ-
tereatur, sed ut emendandum
corrigendumque curetur, ad
Præpositum præcipuè pertine-
bit, ut ad Presbyterum, cuius
est apud vos maior auctori-
tas, referat, quod modum vel
vires eius excedit.

77. Ipse verò, qui vobis
præest, non se existimet po-
testate dominante, sed charita-
te serviente felicem.

24. *Regula*

78. Honore coram vobis
Prælatum sit; vobis timore co-
ram Deo substratus sit pedibus
vestris.

79. Circa omnes seipsum
bonorum operum præbeat ex-
emplum, corripiat inquietos,
consoletur pusillanimes, su-
scipiat infirmos, patiens sit ad
omnes.

80. Disciplinam libens ha-
beat, metuendus imponat. Et
quamvis utrumque sit necessa-
rium, tamen

81. Plus à vobis amari appe-
tat, quam timeri.

82. Semper cogitans, Deo
se pro vobis redditurum esse
rationem.

83. Unde vos magis obedi-
endo, non solum vestri, sed
etiam

etiam ipsius miseremini; quia inter vos, quantò in loco superiore, tantò in periculo maiore versatur.

84. Donet dominus, ut observetis hæc omnia, tanquam spiritualis pulchritudinis amatores, & bono Christi odore de bona conversatione fragrantēs, non sicut servi sub lege, sed sicut liberi sub gratia constituti.

85. Ut autem vos in hoc libello, tanquam in speculo positis inspicere, ne per oblivionem aliquid negligatis, semel in septimana vobis legatur.

86. Et ubi vos inveneritis, ea, quæ scripta sunt, facientes, agite gratias Domino bonorum omnium largitori.

87. Ubi autem sibi quicun-
C que

que vestrum videt, aliquid de-
esse, doleat de præterito, cave-
at de futuro.

88. Orans, ut & debitum di-
mittatur, & in tentationem non
inducatur. Amen.

INSTRUCTIO I.

De Regula S. Augustini

Fine, Auctore, Obligatione,

Observatione, & Cons

sideratione.

§ I.

Sacram Regulam esse

Ideam & Exemplar

Perfectionis.

Qui perfectionis ædifici-
um in se construere in

religiosa familia aggressus est, debet inprimis ejus ædificij ideam sibi aliquam in animo suo formasse, ad cuius similitudinem postea sese suosque omnes mores fingat & componat. Est enim exemplar veluti complementum causæ efficientis ut aliquid efficere queat.

Quare debet frequenter, dum in opere progreditur, eam ipsam intueri, & ad eam omnia sua dicta, facta & cogitata examinare. Verum quia præstans illa perfectionis forma, vel non potest initio à tyrone concipi tota, & ut in se est; sed sensim & ipso usu, ut experienciâ constat; vel licet aliquando concepta accuratè menti inhaerit, sensim tamen nostris im-

perfectionibus atteritur quodammodo & evanescit, sic ut eam in nobis ipsis vix amplius inspicere possimus saltem eo modo, ut idea practica esse possit: Idcirco opus fuit, externum quoddam exemplar effectum ad ejus imitationem ante oculos habere propositum, ut iuvet nos ad veram ideam perfectionis in animo vel efformandam, vel renovandam, qua deinde utamur in efficienda ipso facto structura. Hoc præstant in unoquoque ordine leges, seu regulæ, & constitutiones quæ verè & propriè aliud nihil sunt, quàm forma ejus perfectionis, quæ cuique proposita est. Cum enim ea ipsa forma non sit simplex, sed varias habeat partes,

&

de Reg. S. Augustini 29

& varia virtutum omnium officia, ad finem talis instituti apte accommodata & attemperata, non potest ita paucis explicari, sed dissecta in sua membra proponi debet, ut sit ad ulum & praxin accommodatior. Atque hæc ipsa membra nihil aliud sunt, quam Regulæ, quarum crebra inspectione, consideratione, usûque tyrones sensim acquirunt internam ideam (si ne qua fieri nullo modo potest, ut perfectionis ædificium construatur) & sensim etiam ædificant, practicéque in se totam exprimunt. Alij verò vel perficiunt eandem ideam, vel detectam reparant, vel cum vita pristina, moribusque conferentes intelligunt, quid à se peccatum

fit haftenus atque adeo toti suo
 se instituto conformantes dis-
 persas tot in regulis formæ illius
 divinæ partes in se colligunt,
 & eam integrè repræsentant.
 Propter quas rationes valde
 necessaria est cuique attenta
 inspectio instituti, ac regula-
 rum, ex quibus instituti finis &
 forma relucet, accurata consi-
 deratio. De qua proinde §. 5.
 dicetur; ubi videlicet prius vi-
 derimus, quæ Regularum sit
 præstantia, qualis debeat esse
 observatio, ac quomodo ad
 eas obligemur.

§. 2.

*Eius Auctor quomodo
 sit Deus.*

Regularum, ut cujuslibet sa-

cri & ab Ecclesia approbati Ordinis, ita & nostrarum Auctor est Deus ipse. Is enim, ut infinita sua bonitate ad supernaturalem finem media instituit pro geniorum varietate diversa; ita ex innumeris illis, quæ in se continet, vitæ perfectioris exemplaribus exprompsit eam Religiosorum institutorum diversitatem, quæ Ecclesiam Christi mirificè ornat; & cuique suas regulas, velut exemplar ac externam ideam præscripsit. Et nostram quidem Regulam quod attinet peculiari quadam ratione divina, atque divinitus tradita censi potest; tum quia ex illa vivendi forma desumpta, quam Christus Apostolis perfectissimam

32 Instructio I.

impressit; tum quia à sancto
 Augustino, viro & auctoritate
 Episcopali, & sapientia cælitus
 hausta, & doctrina summa, &
 discretionem mirabili undequa-
 que maximo & divino con-
 scripta est. Inde fit, ut conti-
 neat totius Evangelicæ per-
 fectionis summam, ita ut unam
 formam aptè concinnèque,
 secus, quàm aliqui eam in su-
 perficie tantum inspicientes ju-
 dicare videntur, efficiat, qua
 (si adhibeatur) facile totus
 homo disponatur optimè ad
 finem propriæ perfectionis, &
 aliorum ad Dei gloriam per
 media aptissima, & efficacissi-
 ma attingendam. Per eam to-
 tus homo emendatur, & regi-
 tur, cogitationes, verba, &
 facta

facta ad exemplar efformantur, sensus omnes & membra diriguntur, denique quidquid est vel intrinsecum in homine, vel extrinsecum, ita componitur, ut erga Deum, proximum & seipsum excellenti modo servet officium. Quæ omnia quamvis non prima statim facie appareant, profundius tamen rimanti, atque ad suos quæque fines reducenti non difficulter patebunt. Quare cum singulæ huius Regulæ partes, nunc primum per numeros ad meliorem intelligentiam, & considerationis maiorem facilitatem distinctæ, sint media quædam & instrumenta, quibus nos divina Providentia ad nostrum finem deducere statuit,

tuit, certum est, eò se magis ab illius providentiæ gubernatione subtrahere, & eò longius à fine suo, & Christi Domini imitatione, ideàque proposita recedere quemque, quò in earum observatione magis deficit.

§ 3.

Eam diversis modis obligare.

Ut verò intelligatur, quo ex spiritu & fine, modoque debeant observari, operæ pretium est, nosse, quanta sit earum obligatio. Quamvis autem non satis constet, an & quantam regulæ nostræ per se habeant vim obligandi, tamen aliunde ita in conscientia obligant, ut si con-

tra

tra eas fiat, peccatum vel mortale, vel veniale plerumque committatur; ut adeo in praxi & ut loquuntur, in individuo vix ullam sine causa transgredi possimus, quin peccemus. Hoc autem multis modis contingit.

Primò ratione voti: sic enim omnia, quæ concernunt paupertatem, castitatem & obedientiam obligant sub peccato.

Scundò ratione virtutis aliqujus, considerata maxime modestia, maturitate charitate, & ædificatione, quam iure naturæ tenetur præbere religiosus.

Teriò ratione scandali: hoc modo plerumque peccatum est violatio regulæ coram aliis, etsi revera illi non pervertantur. Non enim religiosus ab

omni tantum malo tenetur abstinere, sed etiam ab omni specie mali, ut monet Apostolus; & hoc propter alios.

Quarto ratione laesionis disciplinae regularis; pulchritudo enim, & decor religiøse familiae consistit in bona disciplina, seu conformatione morum cum regulis & constitutionibus: sicut enim mirè ornat religionem, si in ea servetur silentium, si omnia tranquilla sint, omnia bene composita, si omnes statis temporibus surgant, orent, psallant, studeant, comedant corpus exerceant, morem superioribus gerant &c ita e contrario illam inficit & dedecorat, si omnia plena sint tumultu, strepitu, cachinnis, si
loca

loca publica sint immunda, si quisque surgit, orat, dormit, comedit, cum lubet, si nulla cum superioribus conjunctio, nulla erga illos, vel confratres reverentia. Qui ergo violando regulam aliquam, notabiliter lædit disciplinam, haud dubiè peccat; quia magnum religionis bonum & ornamentum evertit, vel commaculat; imò ratione hujus læsionis violatio regulæ posset esse grave peccatum; si nimirum sequeretur gravis læsio disciplinæ, ut cum quis sua libertate & laxitate alios ad laxitatem inducit. Ob eandem causam superiores graviter peccant, qui sua negligentia patiuntur disciplinam collabi.

Quintò ratione negligentie
hoc

hoc habet locum imprimis in
iis, quæ spectant ad cultum di-
vinum, ut meditatione lectio-
ne spiritali, examine, horis
canonicis &c. deinde in aliis
omnibus. Nam omissio eorum
ex negligentia, peccatum est.
Homo enim tenetur, ut non a-
gat, vel omittat quidquam ex
tædio laboris.

Sextò ratione libidinis; si
videlicet aliquis regulam violat
ex nimia cupiditate, vel alio
affectu minùs ordinato. Sic
sæpe violatur silentium, come-
ditur vel bibitur extra tempus,
luditur &c. Quidquid enim est
ex motu affectuum inordinato,
etsi ex se sit indifferens, pecca-
tum est.

Sep.

de Reg. S. Augustini 39

Septimò ratione contem-
ptus. Potest autem hic con-
temptus fieri tribus modis. I. Si
nihili vel parvi æstimas totam
regulam; & ideò nullam curam
habes ejus servandæ. Et hoc
sine dubio grave peccatum est,
imò mortiferum: nam ex vivo-
torum teneris habere propo-
situm generale vivendi secun-
dum regulam. Si tamen non cu-
res servare unam regulæ par-
tem, retinens propositum ser-
vandi alias, non est mortale.
Secundò, si nolis eam servare,
ne te illi, aut superiori subijcias;
vg. Si frangas silentium, omit-
tas meditationem, ne te pote-
stati vel regimini superioris aut
legis submittas. Hoc est omni-
no mortiferum, nam vi voti o-
be-

bedientiaē propriē te subiecisti
 regulæ, & potestati superioris,
 ut omnes docent. Teriò. si
 nolis servare regulam & sic o-
 stendas, te illam & illius aucto-
 rem nihili pendere; & hoc est
 etiam grave peccatum, ut pa-
 ter. Nam continet odium for-
 male, saltem sæpè, & contem-
 ptum personæ, qui potest læpe
 transire in formalem inobedi-
 entiam. Atque ex his constat
 satis, quantum obliget Regula
 S. Augustini. & quomodo in-
 telligi debeat, quod initio re-
 gulæ dicitur: *Hæc igitur sunt,*
quæ. ut observeris, præci-
pimus in monasterio
constituti.

§ 4.

*Quas condiciones requirat
eius observatio.*

Cùm autem & religionis nostræ conservatio, decus & augmentum, & privatum cujusque bonum magnopere pendeat ex regularum observatione, magni refert, ut hæc observatio plena sit atque perfecta; ut verò talis sit, has condiciones requirit. Primò debet ex amore esse, non timore: Non enim sicut servi sub lege, sed sicut liberi sub gratia constituti hæc omnia, inquit S. Augustinus, observare debemus, *tanquam spiritualis pueritudinis amatores, & bono Christi odore de bona conversatione fragrant.* Cogitare enim

nim debemus, singulas regulas esse nobis à Deo concessas ex amore illo infinito, quo nos prosequitur, non tantum, ut sint nobis amoris ejus testimonia, sed vincula etiam, quibus nos ad se traheret, sibi que uniret; sicut ergo ex amore nostri boni hanc nobis è cælo scalam demisit, per cujus gradus ascendamus; ita etiam nos ex ejus amore debemus per eosdem gradus ascendere, ut tandem ej uni-
amur. 2. Debet ea observatio provenire ex vero desiderio totius perfectionis; Cum enim regulæ nostræ nihil aliud sint, quam summi apices perfectionis singularum virtutum; nisi ardens hoc desiderium totius perfectionis menti insideat,

non

non facile erit ad tam frequen-
tes & arduos virtutum actus as-
furgere. Inde est, quod in dis-
ciplina observanda languor,
certum sit argumentum interni
languoris circa studium profi-
ciendi. Si igitur spiritu illo,
quo animata est regula, vivia-
mus, spiritu etiam ambulemus,
imò curramus viam hanc man-
datorum Dei. 3. Deber obser-
vatio regularum dirigi ad eum
finem, propter quem regulæ
sunt datæ. Finis ille est, ut sint
nobis externum veluti exem-
plar, Christi Domini vitam,
actionesque repræsentans, ut
facilias in nos transferamus ex-
cellentem illam perfectionis
formam, quam ipse nobis pro-
posuit. Quare, cum venit nobis
inmen-

mentem aliqua regula, vel offertur occasio alicujus observandæ, non satis est, eam quoquo modo observare, sed meminisse statim debemus Christi Domini prototypi exemplaris, & cogitare nobiscum, quomodo hanc, illamque actionem, quæ hac regula commendatur, ipse obierit. Est mirum in modum efficax & suavis hæc praxis in regularum observatione, ut experientia discet, qui in ea seriò se exercebit. Sic enim paulatim formatur in nobis Christus. 4. Debet esse integra. Hæc autem integritas duplex est. Primò ex parte nostra; ut nimirum vires omnes in id conferamus sive internas sive externas. Ob-
 ser.

servatio enim regularum est
actus obedientiae: obedientia
autem, ut perfecta sit, debet
esse cum vera intellectus, vo-
luntatisq; resignatione, promp-
titudine, alacritate, diligentia,
fortitudine & perseverantia.
Secundò debent omnes omni-
nò observari, nulla prorsus ex-
cepta. Nam omnes habent
eundem Auctorem Deum, om-
nes ex ejus sapientia sunt deri-
vatæ, omnes ex amore in nos
concessæ. Quare si vel una
minima non observatur, ex
ea parte minùs integra erit per-
fectio, eritque instar corporis
mutili, cui pes, aut manus, vel
quid simile desit.

Quomodo consideranda sit.

Ut autem ita observari possint regulæ, non tantum sunt bene intelligendæ, & in memoria habendæ, ut promptè occurrant, sed etiam perspectum esse debet, quomodo ad praxin applicari debeant: quare sæpè, diligentèrque sunt considerandæ. Hæc porro consideratio. 4. Puncta complectitur.

Primò attentè, consideratèque legenda est aliqua pars regulæ: Deinde remoto libello comprehendendus est breviter animo sensus, & tota ea perfectio, quam continet, est memoriæ imprimenda, ut deinceps promptè occurrat, & regulæ

gulæ instar sit semper ad manum.

Secundò, considerandum, quomodo ea perfectio, quæ ibi continetur, in prototypo exemplari Christo I E S U reluxerit, sive ab eo quasi observata fuerit.

Tertiò, considerandum est, quænam sit praxis & usus talis regulæ: quare applicari ea debet ad actiones omnes nostras tum internas, tum externas. Et si quidem regula illa generalis est, eam veluti manuducere debemus per omnes actiones, quæ Deum, proximum & nos attingunt, internas & externas, atque videre, num, cum has actiones obimus, meminerimus nos habere talem regulam,

48 Instructio I.

lam, à qua dirigi debeant; deinde accurate dispicere, quomodo singulæ actiones tali regulæ, & per eam Christi perfectioni sic applicatæ congruant, quomodo exorbitent. Quando verò regula unam tantum actionem spectat, ad eam solam applicari debet, unacum prototipo exemplari, vel etiam cum relatione ad finem nostrum, hoc est perfectionem propriam & proximi.

Quartò, oportebit. si quid distortum in actionibus nostris appareat, de eo dolere & proponere serio emendationem, & ad id gratiam per Christi Domini merita postulare. Cæterum doctrinæ hætenus de regulæ consideratione traditæ
apicè

aptè convenire videtur, regulæ in numeros, ut supra vides, divisio: quilibet enim numerus novam peculiarem regulam, aut certe ejus modum continere videtur.

Perfectioni igitur & propriæ, & aliorum, plurimum consulat, quisquis non contentus superficiali per singulas iuxta præscriptum septimanas regulæ lectione, vel lectæ auditione, saltem semel per annum, aut aliquoties etiam, à capite ad calcem eam per singula membra accuratè consideraverit. Quæ sanè consideratio meditationis ordinariæ loco quot hebdomadis bis suscepta nec otium aliis occupationibus surripiet, nec medita-

D tionis

tionis meritum, fructumve diminuet; augebit potius haud parum.

INSTRUCTIO II.

*De Perfectione, ac ad
eam consequendam mediis.*

§ I.

*In quo sita sit hominis
perfectio.*

PROPRIA hominis perfectio in amore Dei sita est. Amare autem deum, est velle illi & procurare omne bonum, quia dignus est, propter infinitam suam bonitatem.

porrò non possumus Deo procurare bonum, quod in se ha.

habet, ut Deus est; solum enim de illo lætamur, & propter illud eum amamus, & admiramur, eique nos totos subiicimus.

Possumus tamen illi velle & procurare externæ gloriæ bonum, quod in eo consistit, ut cum à nobis, tum ab aliis eodem ferè, quo seipsum prosequitur, amore, ac reverentia cognoscatur, ametur, honoretur; ita ut, quemadmodum divinus ejus intellectus in assidua propriæ naturæ ac perfectionum ejus cognitione versatur, voluntas verò indefesso erga seipsum amore occupatur, omnes denique ipsius actiones eò tanquam ad proprium scopum ferantur, ut ab intel-

52 Instructio 2.

lectuali creaturâ glorificetur ;
ametur , cognoscatur ; ita pro-
pria hominis perfectio in eo
consistit , ut intellectus noster ,
eiq̃ue subiectæ ac subordinatæ
potentiæ Deo , tanquam pro-
prio ipsarum obiecto conjun-
gantur , ut voluntas illi , tan-
quam supremo bono adhæreat ,
omnâque opera nostra externa
ipso , ut sic dicam , informen-
tur , & illo ipso , ejusque divi-
na gloria impleantur.

Ad hæc nihilo minus adiun-
genda est magna in omnibus
voluntatis nostræ cum divina
conformatio , ut illius per nos
vel in nobis gloriam augere nec
præsumamus , nec velimus , ni-
si quantum , & quomodo ipse
voluerit , eâ , quam à nobis ex-
pe-

petit, mensurâ gloriæ, & consequenter eo gradu, statu & conditione, cui nos addixit, earumque actionum, quas à nobis exigit, dignitate contenti, certò scientes, eas, quamvis vilissimæ sint, atque abjectæ; cùm tamen eo fine secundum sanctissimam ejus voluntatem fiunt, non minus ejus gloriæ promovendæ atque augendæ, quàm alia quævis opera sublimiora inservire.

Ex his duobus capitibus, videlicet ex magno zelo divinæ gloriæ, cùm in se, tum in aliis procurandæ, & ex resignatione, sive nostræ voluntatis cū divina convenientia, sequitur, ut illi placeamus, gratique simus plus minùs, secundum mensu-

ram graduum, quibus in nobis infixæ sunt hæ duæ nobilissimæ qualitates. Objectum enim divinæ complacentiæ seu benevolentiae in nobis non est aliud, quàm bonum & perfectio, quibus similes efficimur illi ipsi, qui est summum Bonum, & suprema perfectio, in qua sibi maximè complacet.

Ex his intelligere licet, quod communiter dicitur, perfectionem in unione cum Deo consistere: hæc enim unio non est aliud, quàm conjunctio intellectus nostri, voluntatis & operationum cum ipso, cum divina ejus voluntate & gloria, tanquam cum proprio præcipuarum, quæ in nobis sunt, potentiarum objecto.

§ 2.

Quid præsupponat hæc Perfectionis ex parte intellectus.

Porò tres istæ uniones cogitationum, affectionum & operationum nostrarum cum Deo, nunquam ita integræ, suisque numeris absolutæ, nunquam divinæ ipsius voluntati conformes, ejusque gloria plenæ esse possunt, unde nec planè ipsius infinitæ majestatis oculis acceptæ, nisi potentias omnes nostras tum intellectuales tum etiam sensuum, & appetitivas ab omnibus aliis objectis, quoad fieri potest, retrahamus, affectionesque nostræ exteriores opera naturæ esse desinant.

Et

56 Instructio 2.

Est igitur intellectus ab omni alia erga creaturas operatione avellendus, & Deo soli totus addicendus, atque applicandus; aut certè iis rebus, quatenus aliquid divinum habent, occupandus.

Omnes autem creatæ res, quibus repletur vel intellectus noster, vel imaginatio, vel sensus, sunt aut extra nos, ut cognati, amici, bona temporalia, honores, officia, dignitates; aut in nobis, ut corpus proprium, cum omnibus extrinsecis commodis vel incommodis, & anima cum omnibus ejus propriis scientiæ, indolis, donorumque omnium tam gratiæ quàm naturæ bonis.

His, ut plurimum solemus
fa-

faultates nostras intellectuales,
ac maximè vim cogitandi oc-
cupare. Sunt igitur ab iis re-
trahendi sensus, imaginatio,
intellectus, ita ut omnes nostræ
cogitationes & imaginationes,
visiones, auditiones, cæteræ-
que omnes tam externæ quàm
interiores sensuum functiones
illis minimè occupentur vel di-
stendantur; imò nec, si fieri
potest, in ea incurrant, aut cer-
tè quàm minimè fieri poterit,
iis obversentur; ita ut nun-
quam cognatis, amicis, bonis,
aut creaturis quibuslibet cogi-
tatione ultrò inhæreamus, me-
moriā nunquam præteritis,
futuris vel etiam præsentibus,
utpote ad nos nihil spectanti-
bus occupemus; sed solū de
Deo

Deo, deque rebus ad divinum
eius obsequium pertinentibus,
cogitemus; pari modo nec de
corpore proprio, nec de com-
modis, nec de rebus necessa-
riis, imò nec de spiritualibus
animæ bonis, nisi in Deo, &
propter Deum, & cum jugi
ejus memoria, ullo modo si-
mus solliciti.

Scio, fieri non posse, ut dum
sumus in hoc mortali corpore,
omnem de rebus hujusmodi
curam, & cogitationem depo-
namus, utque soli Deo semper
intenti, illum unum mente per-
petuò agitemus: omnino ta-
men ea cogitatio abiicenda
est, qua res creatæ, ac si aliquid
essent à Deo alienum, nihilque
ad ipsum pertinens, considera-

ri possunt: ut nempe liberius
præsenti Deo vacare possimus,
ac lubinde, quod dicemus infe-
rius, bona ipsius venia, imò ex
ejus præscripto ad eas, quan-
tum ipsi placitum fuerit, quan-
tumque divini ejus obsequii ra-
tio postulaverit, & non amp-
lius, redeamus.

§ 3.

*Quid eadem Perfectio
præsupponat ex parte
voluntatis.*

Hæc potentiæ intellect-
tualium elevatio perficitur,
cùm voluntas, & sensitivus ap-
petitus à suis objectis retrahun-
tur. Verum quidem est, ap-
petitivas facultates præeuntium
intellectualium quasi vestigiis
na-

naturali consecutione inhære-
re; nihilominus, cum ad ali-
quod objectum propendet ap-
petitus, eò etiam fertur cogi-
tatio.

Est ergo necessariò amor &
affectus removendus ab omni,
cujuscunque tandem generis
sit, temporali & externo bo-
no, personis & aliis quibus-
cunque rebus, tum corporeis,
tum etiam spiritualibus; ita ut
voluntas nullo alio prorsus,
quàm divini amoris igne in-
flammetur; appetitus sensiti-
vus nullius boni possessioni ad-
hæreat, nullius sensus usui vel
delectationi acquiescat; non
visui, auditui, gustui, tactui, ol-
factui quidquam omninò per-
mittat, nisi quantum & quate-
nus

de Perfectione 61

huc suo modo ad Dei bonum & gloriam referuntur.

Atque ita grave sit animæ, oculos rerum creatarum specie ac pulchritudine pascere, aures cantibus, gustum saporibus oblectare. Contra verò suave ducat, corpore dura sustinere, sensibus molesta aggredi, eligatque potius aspera, quam jucunda, quò magis se affectu omnium creaturarum exuto, uni Deo jungat, & lætetur, quotiescunque aliquid illi aduersum. vel proprio bono contrarium, undecunque tandem illud accidar, evenire continget.

Sic enim semetipsa per veram humilitatem spoliatur; Deo quippe illustrata, omnique sua

E cogi-

cogitatione ac imaginatione à bono, quod in se habet, aliò auocata, se totam, nihilum. que suum circumspicit, semotisque gratiæ donis, & tam corpori, quam animo, à natura inditis dotibus seorsim spectatis, videt suum aliud nihil esse, quàm nihilum & peccatum; unde nec potest cogitationem ullam, desiderium aut lætitiā de sua existimatione vel honore concipere; sed à se omni ratione boni abdicata, seipsam quocunque malo ac incommodo, & inferno graviori dignam profitetur, & censeset, atque inexplēto contemptus, injuriarum, opprobriorum desiderio moveri se sentit; adeò ut, si fieri posset, ab omnibus

bus verè despici veller, &
cujusvis creaturæ pedibus con-
culcari.

§ 4.

*Quid ex parte opera-
tionum.*

Præterea retrahenda quo-
que tertio loco sunt verba no-
stra, & operationes à communi
agendi & loquendi consuetu-
dine eorum, qui seipsum quæ-
runt, mundoque serviunt, ita
ut nec quidpiam dicamus aut
agamus, nec exterioribus ullis
occupationibus distineamur, ut
aliquod inde solatiùm, vel pro-
prium commodum emendice-
mus; sed potius, ut facta desi-
deriis, cogitationibusque con-
sentiant, inde potius dolores,

paupertatem, contemptusque
expectemus, omni proprio &
privato bono, quàm fieri à no-
bis poterit, procul abdicato.

§ 5.

*Quomodo ex his se-
quatur unio.*

Postquam autem modis jam
proximè explicatis, à rebus
creatis atque à nobis ipsis quàm
longissimè animo, sensu, &
ipsa denique operatione reces-
serimus, tum demum nos ad
Deum accedere, illique has
easdem potentias tum intel-
lectivas, tum sensitivas, unde
omnes nostræ tam cognitiones
& apprehensiones, quàm ap-
petitiones oriuntur, unacum
externis omnibus operationi-
bus

bus unire necessarium est. Quæ potentiarum nostrarum cum Deo conjunctio non erit difficilis, postquam eæ à nobis ipsis fuerint separatae; imò hic fere semper unus & idem earum debet esse motus, ut una eademque operâ à nobis & rebus creatis avellantur, & in Deum tanquam proprium earum scopum dirigantur, in eoque altissimè difigantur; unde fiat, ut ex majore cum Deo conjunctione magis ac magis ab aliis quibuscunque rebus separentur.

Memoriam igitur nostram & intellectum in solius Dei cogitatione versari necesse est, vel certè non nisi ex ipsius mandato & voluntate, quan-

66 *Instructio 2.*

tum divini ejus obsequii ratio postulat, ad hæc inferiora delabi, ita ut illo solo intellectus nostri, adeoque imaginationis & sensuum capacitas repleatur. Quin & solo Deo contentus esse debet appetitus, ut ejus solo, vel certè boni ipsius divinæ gloriæ, eorumve, quæ ad eam spectant, qualis est salus animarum, nec ullo alio desiderio moveatur; ita ut quidquid delectationis & oblectamenti capi potest, ex propinquorum, atque amicorum consuetudine ex esculentis & poculentis, ex visus, auditus, cæterorumque sensuum usu, ex honoribus denique aut aliis rebus quibuscunque vel prorsus in nobis extinctum sit, vel omnino à
 Dei

Dei amore dependeat, ut eorum nihil admittamus, nisi quod & quantum divinum ejus obsequium, & major gloria exigit, secundum sanctissimam illius voluntatem, cui non liceat reluctari.

Eodem quoque modo, si quando contingat colloquia nostra, operationes & occupationes ad objecta quædam indifferentia demitti, ut jam aliquid à communi hominum mundi ratione non alienum habere videantur; hoc totum ex ardentissimo in Deum amore fiat, ne qua obloquendi occasio præbeatur, nève austera nimis & injucundam virtutis speciem traducamus, aut certe ut aliquid in Dei gloriam

& lucrum animarum reporte-
mus; id unum inprimis omni
ope contendentes, ut omnes
nostræ agendi rationes Christi
Salvatoris nostri divinis verbis
& actibus, quantum in nobis
erit, conformentur, & præ-
stantissimo illo Dei gloriæ suc-
co repleantur.

§ 6.

*Quæ igitur sit genuina
Perfectio.*

Hac nostrarum omnium facul-
tatum atque operationum cum
Deo nostro conjunctione, ut
initio dictum est, perfectam cum
Domino Deo nostro, atque sal-
vatore similitudinem conseque-
mur: ut enim Dei perfectio in
eo sita est, ut in assidua sui con-
tem-

templatione, & infinito sui amore verletur, & quidquid operatur ad extra, id immenso sui amore operetur, & ut gloriam suam in quibuscunque operibus, etiam minimis, indifferentibus, communibus incomprehensibili sapientiæ suæ consilio manifestet; sic propria hominis perfectio in eo posita est, ut in Dei solius cognitione & amore occupetur, utque in omnibus suis verbis & actibus, etiam minimis atque communibus illud unum divinæ gloriæ bonum, tanquam omnium maximum, atque præcipuum totis corporis, animique viribus prolequatur.

Absolutissimum perfectionis hujus exemplar est in Chri-

sto Domino nostro. Ipse enim nunquam à Dei cogitatione cessabat, continuum divini amoris affectum exercebat, indefesso divinæ Patris gloriæ studio ferebatur, quam unam tum verbis omnibus, tum externis operationibus continuo procurabat, & id unum, quod illi gratum & acceptum esse noverat, executioni mandabat.

§ 7.

*De mediis generalibus
ad consequendam hanc
perfectionem.*

Ut ad eam, de qua hætenus diximus, perfectionem perveniri possit, duo in primis media generalia proponuntur; nimirum mortificatio, quæ virtutum

tutum moralium praxin complectitur, & oratio, in qua præcipue fides, spes, charitas, quibus maxime Deo conjungimur, exercentur. Quemadmodum enim vita ista mortalis duobus præcipue cordis motibus, quos systolem & diastolem vocant, quibus integra constat respiratio, custoditur; sic animæ vita duplici maxime illis non absimili motu continetur; unus est, quo divino immitte se spiritu cælestis auræ afflatu dilatatur, alius, quo mundi fumus, piceique halitus expirantur, & repelluntur: primum devotionis, alterum mortificationis est officium. Hæc verò duo media, ut mutua indigent operâ, ita invicem misceri

72 *Instructio 2.*

ceri debent, ac velut in unum copulari; quæ conjunctio in actionum omnium divinarum praxi facillimè reperitur, ita ut nulla alia certiore via, nullo breviori compendio perfectionis jugum conscendamus, quàm si nostras divinas actiones perfectissimè obeamus, easque assidua rerum omnium, nostrique ipsorum abdicatione temperemus, & suavissimo unionis cum Deo melle condiamus. Porro per actiones divinas hîc intelligentur ex omnes, quibus circa Deum per fidei, spei, & charitatis actus immediate versamur, uti sunt meditatio, officium canonicum, lectio spiritualis, divinæ præsentis exercitium: usus aspira-
tio

tionum & precum, ut vocant,
jaculatoriarum, examen con-
scientiæ, sacrificium missæ, sa-
cra communio &c.

§ 8.

*Quænam sint illæ virtu-
tes, quarum Exercitium
dicitur Mortificatio.*

Quamvis ipsæ actiones divi-
næ, & quodlibet orationis seu
communicationis cum Deo ex-
ercitium insignem non solum
supponant, sed & in se conti-
neant mortificationem; hæc
tamen per eas non quæritur di-
rectè, sed conjungitur indire-
ctè. Quibus autem virtutibus
mortificatio directè intenditur,
sunt morales; quarum exerci-
tium in actionibus, consistit:
qua-

74 *Instructio 2.*

quarum quidem catalogum hic pono, earum autem notitiam & praxin ex libris asceticis v.g. R. P. Rodriguez, vel Alvarez &c. suppono. Sunt igitur.

1. Humilitas propriæ excellentiæ nimiam æstimationem, sui quæ amorem reprimens, ac hominem in nihilum suum quasi redigens.

2. Paupertas ab externis bonis affectum omnem removens.

3. Castitas omnem delectabilem corpori amorem refrænans.

4. Temperantia cibi potusque appetitum moderans.

5. Obedientia proprium iudicium & voluntatem homini,

po.

potestatem habenti, propter
Deum subiiciens.

6. Prudentia omnia cum electione & iuxta veram ac rectam rationem disponens, dirigensque.

7. Fortitudo ad ardua confurgens, & adversa perfruens.

8. Patientia tristitiam, & mansuetudo iram sub rationem mittens.

9. Modestia motus corporis, moresque externos ad custodiam sui & ædificationem proximi componens, sensusque coercens.

Harum virtutum actus non solum interni, sed & externi, nec externi solum, sed interni simul & externi cum magna
animi

animi applicatione, attentione
& deliberatione sunt exercen-
di, ut habitus acquiratur, non
simul omnes, sed sensim sin-
guli.

APPENDIX.

*Gradus precipuarum vir-
tutum in S. Regula com-
mendatarum.*

Quemodmodum ipsa per-
fectio, ita & quælibet virtus
tanquam perfectionis pars in-
tegralis, tribus gradibus perfici-
tur, infimo, medio, & sum-
mo, qui ab Ascetis alio nomine
viæ, purgativa, illuminativa, &
unitiva dicuntur. Hos igitur
gradus utiliter præcedentibus
annecti, & ob oculos poni
posse judico: tum ut in qua via
ad.

adhuc hæreas , deprehendere possis , tum ut ad cursum magis inciteris. Observatur autem hîc ordo non dignitatis , sed naturæ ab imperfectioribus ad perfectiora progredientis. Duodecim autem assignantur virtutes , ut quolibet mense unam peculiariter exercendam possis assumere.

1. Gradus Pœnitentiæ.

Reg. N. 87.

1. Peccata mortalia sic detestari , ut mille potius mortes , quàm vel unicum illorum sustineres

2. Etiam venialia sollicitè fugere , de admissis compungi , & pro eorum solida & radicali emendatione virtutibus studere.

3.

78 *Instructio 2.*

3. Non peccata solum, sed quaslibet etiam imperfectio-
nes ex animo detestari, & pro-
pter eas frequentissime obre-
pentes in continua sed suavi
compunctione versari; & hic
est luctus ille, quem qui ha-
bent, beati dicuntur.

II. Gradus Paupertatis.

Reg. N. 5. & seqq.

1. Fuga omnium peccato-
rum, sive gravia illa sint, sive
levia, quæ possunt contra hoc
votum paupertatis admitti de
quibus passim in Regula.

2. Paupertatem jis perfectio-
nibus ornare, quarum capax
est; quales sunt perfecta rerum
abdicatio, & contemptus, ve-
rum desiderium effectus pau-
per.

pertatis sentiendi, cum pauperibus amanter versari, in necessariis viliissima assumere, defectum in necessariis libenter pati. Vide etiam alios in Reg.

3. Apostolicam paupertatem attingere, nihil pro nostris muniis accipere, nihil nobis debitum existimare, nec debita anxie petere vel curare, scire abundare & penuriam pati, à divinæ providentiæ nutu prorsus pendere, ac omni de nobis sollicitudine abiecta, in solam Dei gloriam promovendam penitus incumbere.

III. Gradus Castitatis.

de qua Reg. N. 35.

1. Non solùm horrore sumo
ha.

80 *Instructio 2.*

habere, & velut pestem perniciosissimam fugere, quidquid hac in parte grave tam verbo & opere, quam cogitatione peccatum esse potest; verum & à minimis nævis puritatis nitorem inficientibus se mendum conservare.

2. Erga virtutem hanc summo ac tenerrimo amore affici, ad eiùsque perfectionem totis viribus niti; adeptam omni studio conservare, atque ad ejus tum conservationem, tum ornatum alias quoque virtutes accersere, quales sunt magna vigilantia & custodia cordis, modestia & mortificatio in usu omnium sensuum, oculorum præsertim, tactus, & linguæ; temperantia, discreta corporis

ris maceratio, humilitas, familiaritas cum Deo, & Sanctis; ac denique charitas.

3. Angelicæ puritatis imitatio, ita, ut in mediis, quibus nos instituti nostri & munerum obligatio adstringit, occasionibus, cum quibuslibet personis tractantes, vel de huiusmodi rebus legentes, vis divini amoris, huiusque virtutis desiderium ita nos, corpûsque nostrum coerceat, ut nullo nos ejus pondere gravari sentiamus, vel omnem ejus sensum impediendo vel certè, si exurgat ita celeriter repellendo, ut ad animam usque pertingere nullo modo queat.

IV. Gradus Temperantia

Reg N. 21.

I. Vitare omnes defectus &
im.

82 Instructio 2.

imperfectiones, quæ illi aduersantur, quales sunt non laborare de cognoscenda quantitate tibi necessaria, ut liberius comedere possis & bibere; quærere delicata; extra tem-
pus & locum præscriptum, nimis auidè, cum excessu comedere aut bibere; de cibo potùque loqui, conqueri &c.

2. Eam adjunctione aliarum virtutum, quæ illi utiles esse possunt, roborare atque perficere; quales sunt Oculorum & linguæ custodia, & moderatio; gustus & palati mortificatio; devotio & studium orationis, aut ad mensæ lectionem attentionis; charitas erga vivos & defunctos; & humilitas.

3. Ad alimenta accedere sic-
ut

ut ad medicamenta, eadem
videlicet repugnantia, eadem
parcitate, eadem gustus vel
saltem spiritus amaritie, quod
ex intento Dei amore, genero-
sa sui mortificatione, con-
temptu & negligentia atque
ex ardentissimo devotionis &
internæ collectionis & com-
punctionis studio provenire
potest.

V. Gradus Modestiae.

Reg. N. 34.

1. Omnes immodestiae, a-
ctus seu defectus modestiae vita-
re; quales sunt oculis, lingua,
capite, manibus, pedibus &c.
esse in compositum; de quibus
Instruct. 4.

2. Aliis Virtutibus operam
dare

84 *Instructio 2.*

dare; quarum videlicet seu pondere, seu fræno animi levitas còérceatur: interna enim compositio externæ est fundamentum.

3. Ita in Deum, Christumque Dominum esse immersum, atque ita in omnibus actibus & motibus nostris eum imitari, ut in eum transisse videri possimus; omnibus videlicet sensibus, & potentiis, quoad eius in hac quidem vita fieri potest, intrò conversis.

VI. Gradus Obedientiæ.

Reg. N. 75.

1. Defectus omnes tum magnos, tum exiguos, qui contra obedientiam tam executionis, quàm voluntatis, aut iudicii com.

committi possunt, devitare; uti sunt Deum in superiore non agnoscere, eum non interno amore ac reverentia prosequi, nec interdum externo, quia his dotibus, puta, doctrina, moribus, & virtute caret, quæ necessaria viderentur; contra eum, ejusque ordinationes vel intra se, vel coram aliis murmurare, inquirere rationes, discutere apud semetipsum, superioris voluntatem ad suam importunis precibus, aut secretis artibus pertrahere; expectare, cunctari, & cum jam de superioris voluntate constat, moras trahere, quoadusque præ se præcipiat.

2. Perfectè obedire; quod non solum in externa executione

86 *Instructio* 2.

tione, sed etiam in interna voluntatis, iudicii que submissione consistit. Unde & aliæ virtutes in conlortium & adiuumentum advocandæ sunt, videlicet vera mortificatio; sincera nostri cognitio & contemptus, humilitas, abnegatio; devotio, firmissima in divinam providentiam fiducia; constantia, amor Dei, voluntatisque nostræ cum divina conformitas.

3. Heroicè obedire; hoc est, etiam, cum magno iudicio, longaque sis experientia præditus, plurima apud homines autoritate polleas, multaque calleas prudentia, te tamen puerili propè simplicitate sinere regi atque à superiore in omnibus tum minimis, tum etiam

mag.

magnis & arduis absolute de-
pendere, Christi Domini salva-
toris nostri exemplum con-
tinuò ob oculos ponendo.

VII. Gradus Humilitatis.

Reg. N. 14.

1. Vitare omnes imperfe-
ctiones graves & leves, quæ
adversus illam committi pos-
sunt v.g. jactantiam, respectum
humanum, vanam gloriam, in
laude complacentiam, hypo-
crisin, aliorum contemptum,
temeraria judicia, opiniones,
suspiciones, exultationes in
peccatis, ac nimiam sui, sua-
rumque rerum & actionum æ-
stimationem.

2. Provehì in perfectione
hujus virtutis; quod fit sibi ipsi

88 *Instructio 2.*

displicere, seipsum contemne-
re, humiliationes libenter ac-
ceptare, æquo animo ferre
imò gaudere, se ab aliis con-
temni, actus exteriores & in-
teriores humilitatis exercere,
laudem sui devitare, aut cum
verecundia, ac vera displicen-
tia audire, sibi ipsi planè in om-
nibus diffidere, & tamen, quæ
Dei sunt, ex fiducia in Deum
magno & audenti animo ag-
gredi.

3. Etiam tunc, cùm in omni-
bus verè magnus fueris, in judi-
cio, ingenio, doctrina, sancti-
tate, officio, operibus admira-
bilibus & mundo utilissimis,
agnoscere tamen tuam tenui-
tatem, te nihil esse credere,
nihil posse, nihil facere, omni-

no

no inutilem esse, apertos solum oculos habere ad tuum nihilum, defectúsque ex una parte inspiciendos, & ex alia Dei altitudinem contemplandam; cui uni bonum omne referas tanquam veræ ac soli origini; parvi te aut nihili facere, imò in nihilum tuum, quàm potes, profundissimè te immergere, ut sola Dei gloria in omnibus elucescat, isque glorificetur, is honoretur unicè.

*VIII. Gradus Fraternelle
Charitatis. Reg. N. I.*

4. 15. 66.

1. Vitare omnes defectus charitati adversos, quales sunt malè suspicari, contemnere, invidere, detrahere, susurrare,

90 Instructio 2.

defectus eorum curiosè inspicere, rimari, taxare &c. morosum esse in conversatione, irridere, pungere, arguere; privatas amicitias quærere, aut fovere; insensibilem ac duro corde esse, verbo aliter se erga alios habere, quàm eos vellet erga se.

2. Jis eam virtutibus ornare, quarum præsentia roboratur, quas S. Paulus enumerat dicens I. Cor. 13. *Charitas patiens est, benigna est: charitas non amulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non querit, quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum; non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati; omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia*

nia sustinet. Huc etiam plurimum conferunt adjumenti vera & solida mortificatio, obedientia, amor religionis sui que in virtute progressus; magnus etiam erga Christum amor, in cuius visceribus proximum, vel Christum in proximo respicere possumus; Deumque in nobis invicem honorare, cuius templa facti sumus.

3. Omne proximis nostris & confratribus, quantumvis asperis, inimicis, vilibus, ignotis, contrariis, ingratis &c. ad Dei gloriam obsequium exhibere, eorum saluti, commodis, profectui nos totos impendentes & superimpendentes, nullam inde mercedem, gratitudinem, aut mutuum obsequium nul.

nullum expectantes, etiam proprium commodum, honorem quietem, sanitatem, famam, vitam, ubi & quantum opus est, eorum necessitati postponentes; ad exemplum videlicet Christi, SS. Apostolorum, aliorumque sanctorum in hac virtute excellentium.

IX. Gradus Mansuetudinis. Reg. N. 66. & seq.

I. Vitare & suppressere omnes iracundiæ motus; nulla exterius iræ signa ostendere, tacere, perturbationem internam præcavere, aut citò restringere; omnesque lites, rixas, verborum asperitatem, eosque defectus declinare, quorum Regula meminit

2. Aliarum virtutum ornatum & complementum adjungere, ut animæ pacem & tranquillitatem, fraternam charitatem, benevolentiam & beneficentiam externam erga lædentes, clementiam, suavitatem, humilitatem, Christi amorem &c.

3. Has ipsas virtutes etiam inimicis ex animo exhibere, contra eos non tantum non conqueri, aut velle de jis se vindicare, sed etiam bene de jis sentire, & loqui, culpas deprimere, elevare facta, vel certè intentiones excusare, ferventes ad Deum preces exemplo Christi pro jis fundere, imò labores, & molestias eorum gratiâ æquè, ac si vera nobis amicitia

94 *Instructio 2.*

citiâ jungerentur, libentissimè
subire.

X. Gradus Patientiæ.

Reg. N. 25. & seq.

I. Fugere omnes defectus &
imperfectiones, in quos ingru-
ente aut premente mali gravi-
oris molestia solemus incidere;
hujusmodi sunt nimius animi
moeror, immoderata tristitia,
perturbatio, impotentia, ira;
& saltem æquo animo eas mo-
lestias, quas Deus nobis im-
mittit, subire, nec cogitatio-
ne, nec verbis, nec mediis il-
licitis malum propellere cura-
re; nec jis denique, à quibus
malum eiusmodi quomodo-
cunque procedit, ulla ratio-
ne

ne indignari, aut malum aliquod vicissim cupere.

2. Virtutibus asseclis patientiam munire, quales sunt notitia sui, humilitas, mortificatio, rerum creatarum & mundi contemptus, plena voluntatis nostræ cum divina conformatio; jugis devotio, oratio, frequens cum Deo conversatio atque ad eum rebus in omnibus fiducialis recursus.

3. Labores, molestias, adversitates, persecutiones, cruciaces &c. veluti res pretiosissimas sincere amare, avidè desiderare, omnibus mundi bonis præferre, & cum offeruntur, magno & alacri animo acceptare, exemplum Christi in omnibus intuyendo, & sequendo.

*XI. Gradus Religionis.**Reg. N. 16.*

1. Eas omnes actiones, quæ cultum Dei spectant, atque vel ratione instituti & status vel ratione obedientiæ, aut studij proficiendi, suscipiendæ sunt; uti sunt quotidiana meditatio, lectio spiritualis, examen, missæ sacrificium, officium canonicū, aliaque religionis exercitia constanter suscipere, nullósque in jis defectus admittere, quales sunt distractio, ariditas, tepor, immodestia, sollicitudo &c.

2. Divinam excellentiam & majestatem maximi facere, suamque ab eo omnimodam dependentiam intimè cognoscere & fateri totum se, suamque

om

omnia penitus ej offerre & consecrare, vota facere & servare, easque virtutes accerere, quibus Deo plenè subiicitur paratus ej etiam velut viva hostia totaliter immolari: virtutes autem illæ esse possunt humilitas, diffidentia in se, fides viva, spes & fiducia, charitas Dei, orationis studium, reverentia interna & externa.

3. In Deum ejusque majestatem adeò devorum, collectum & absorptum esse, ut nunquam ab eo saltem in totum abstrahi, vel per quæcunque negotia sic distrahi possit, quin saltem dextero in eum mentis oculo conversus sit; unde fiat, ut non statas tantum, & orationi præfixas horas eidem religionis

nis exercitio impensè & perfe-
ctè impendat, sed insuper, quo-
tièscunque & quandocunque
ab aliis actionibus per obedi-
entiam, necessitatem, & cha-
ritatem vacare licet, orationi
id otij totum attribuat; imò to-
ta ipsius vita nil sit, quàm con-
tinua oratio.

XII. Gradus Charitatis *DEI. Reg. N. I.*

I. Ita Deum amare, eum-
que tantifacere, ut nullum un-
quam gravius peccatum admit-
tere velles, etiamsi propterea
gravissima tibi mala subeun-
da essent; ac propterea etiam
malas inclinationes, perversos
habitus, & quidquid ad pecca-
tum inclinare posset, expug-
nare

nare, tentationibus fortiter resistere, peccandi occasiones, & irritamenta fugere, contra venialia etiam peccata pugnam suscipere; & tandem quidquid amoris Dei, ejusque fervori contrarium est, maxime tepiditatem expellere, cavere, fugare.

2. Ut charitas tuta sit, & munita, omnium virtutum exercitia asciscere; maxime autem ipsius charitatis actus, ut gaudij de ejus perfectionibus, desiderij de ejus præsentia, zeli ipsius gloriæ, conformationis nostræ cum ipsius voluntate, perfectæ & purissimæ intentionis, quàm frequentissime exercere.

3. In Deum ejusque sanctissimam voluntatem penitus ab-

100 Instructio 3.

forptum esse, nec quidquam aliud, nisi merissimum Dei amorem spirare; nec alia vita vivere, quàm Dei, ut dicere possis: *Vivo ego, jam non ego; vivit verò in me Christus*; Vi cuius amoris omnes etiam, quantum in misera hac vita, fieri potest, imperfectiones, aut evitentur, aut velut non modica mala, magna sollicitudine expellantur.

INSTRUCTIO III.

*De Actionibus quotidianis,
tanquam Perfectionis
Instrumentis.*

Humanæ vitæ bonitas & perfectio ex actionum sive externarum, sive in-

internarum, quibus ea texitur, bonitate & perfectione tota dependet.

Porro ut actio bona sit, necesse est non solum, ut objectum ejus bonum sit, sed etiam ut nulla circumstantia vitietur; ut autem perfecta sit, jis virtutum, præcipue supernaturalium actibus, quarum capax est, imbui debet. Sic enim & divinam formam, & actionum Christi, à quo tanquam ex capite profluere, cuique uniri debet, similitudinem acquireret. Cæterum quæ hîc de actionum perfectione dicentur, nemo sibi ita observanda putet, ut sollicitus sit, ne quid omittat: sic enim nocere graviter valetudini posset. Nec verò ita sui

102 *Instructio 3.*

profectus negligens esse quisquam debet, ut temerè actiones sibi veluti elabi sinat: sic enim & ipse magnam jacturam faceret, cum actio semel malè vel imperfectè facta nunquam fieri melior possit, & ecclesia, inò etiam ipsa divina gloria, cui perire putandum est, quidquid perfectionis actioni cuiuslibet non imprimitur.

Porro ad rectè formandas actiones in genere magnimomenti est, continuò in Dei præsentis, & ad suam gloriam physicè omnia operantis item in Christi Domini pariter præsentis moraliter, & operantis velut taciem oculos habere intentos; ut jis veluti typis formatæ non tantùm puritate in-

ren-

tentionis in unicam Dei gloriam ferantur, sed etiam omni divinarum virtutum honestate figerentur. Ne quid tamen desit, de singulis agendum est eo consilio, ut quisque ex allatis exemplis dispiciat, quem modum sibi constituere ad suum majorem profectum debeat. Et quoniam sequentis diei actiones plurimum à vespertina præcedentis diei dispositione dependent, ideò ab his initium ducemus. Sed quia in certis quibusdam generalioribus principiis actiones omnes conveniunt; in omnibus enim, quid ante, quid in, quid post eas fieri oporteat, considerandum est; de hisdem prius universim constituemus quid fieri oporteat;

teat ; quàm ad singulas accedamus.

Ante quamlibet actionem.

Præmittatur 1. præconsideratio, quid agere aggrediaris ; quanti æstimanda sit actio ; unde animus ab omnibus aliis aversus ad hanc solam seriò applicetur. 2. Intentio tum finis proximi & intrinseci tali actioni, tum ultimati, qui est Dei gloria. 3. Gratia divinae petitionis seria cum vera agnitione propriae imbecillitatis, atque orta inde in propriis viribus diffidentia. Potest hisce addi contritio, præsertim ubi quid gravius remordet.

In Actione.

1. Conserva, quantum discrete

cretè poteris dispositionem e-
am, quam ad actionem in præ-
paratione attulisti, sæpe te re-
flectens modò supra intentio-
nem, modò supra tuam imbe-
cillitatem addita petitionis re-
novatione. 2. Deum tibi præ-
sentem suaviter & identidem
simplici mentis intuitu respe-
cta. 3. Eas virtutes elicere
frequenta, quarum actio ca-
pax est, maxime charitatis Dei,
& religionis. 4. Exclusis om-
nibus aliis curis, & actionibus
te huic uni continuo totum ap-
plica, in eam contendens te
totum immergere; servata ta-
men ubi ratio exigit & Dei vo-
luntas, redeundi libertate. 5
Cura ut integrè eam perficias,
nec ab ea nisi tempus elapsum

fit & Dei voluntas ad aliam vocet, vel alias jam sit absoluta, desistas.

Post Actionem.

1. Fiat examen de ejus conatu & successu. 2. Dolor de defectibus eliciatur; de bono autem successu humiliatio, & actio gratiarum. 3. Deo devotè offeratur.

Multa hæc esse videbuntur, & difficilia; sed consuetudo actibus frequentatis comparata facilia reddet, & brevi suspirio expedienda. Sed nunc ad singulas actiones in particulari.

Quid vesperi agendum sit.

1. Vesperi peracto examine plurimarum virtutum actus exercere potes; in primis fidei,
dei,

dei, Deum Christúmque præ-
sentem & operantem inspici-
entis; spei, sive confidentiæ in
Deo Christoque operante, &
diffidentiæ de se, suis meritis, ac
viribus; charitatis quietem &
diei futuri labores in unam Dei
gloriam referentis; Religionis
& Humilitatis te coram Deo
deprimendo ad infernum us-
que, terram in quam redigen-
dus es, osculando; gratiarum
actionis; compunctionis, quòd
tantum temporis corporis qui-
eti indulgere oporteat; Pru-
dentiæ, disponendo de singulis
Diei futuræ actionibus, defini-
endo, qua quæque intentione,
quo modo, & typo formari de-
beant.

2. Exuendo te oratio vocalis, qualis est, miserere aut similis recitanda, vel mentaliter Christi passionis mysteria volvenda animo; v.g. quomodo exutus sit tunica, quomodo nudus cruci affixus, & similia, petendo semper aliquam gratiam tibi convenientem.

3. Exutus cum es, aperto lecto, quasi sepulchro; mortis hora & æternitas intimè apprehendenda, & incumbendum dicendo: *In manus tuas Domine, commendo spiritum meum &c.* Petitaque à SS. Trinitate, & Christo Domino, B. Virgine, S. Iosepho, custode Angelo, & Patronis, quos circa lectum constituere tota nocte quasi vigiliaturos aliquando juvat, benedictio.

Etione, renovato fidei, spei, charitatis actu, & votis etiam religionis, repetenda memoria materiæ meditationis, & excitandum desiderium, postridie bene meditandi: *In meditatione mea exardescet ignis.* Propone etiam, qua tibi hora, quàmque alacriter postridie surgendum; & denique in pia cogitatione indormisce.

4. Si de nocte contingat expergisici, non erit difficile, ex prædictis aliqua revocare in memoriam, & fidei, spei, charitatis, & religionis actus, circa futuram præcipuè vitam, & Dei vigilantis providentiam exercere.

Ma-

110 Instructio 3.

*Mane quid agendum,
dum surgitur.*

Postridie simul atque aperu-
eris oculos corporis, mentis
oculos intende in SS. Trinita-
tem, Christum, B. Virginem,
ejus sponsum, S. Angelum Cu-
stodem, sanctosque patronos;
& petita benedictione dic:
*Benedicta sit sancta Trinitas, at-
que indivisa unitas; confitebimur
ei, quia fecit nobiscum misericor-
diam suam.* Formatoque sig-
no Crucis elice actus fidei, spei,
& amoris Dei, qui præsens vi-
gilavit super te, paratusque est,
in te & tecum operari ad sa-
lutem tuam & gloriam suam.
Per religionem adora eum,
gratias age ei; offer illi in Chri-
sti

de Actionibus III

sti unione te, tua vota bona
proposita, verba & opera; po-
tissimum verò adversa, quæ ti-
bi evenient, cum resignatione
vera & plena, & desiderio ma-
gno ex his proficiendi & ei pla-
cendi, non secus, atque Chri-
stus Dominus. Pete auxilium
ad virtutes, quibus studes, ac-
quirendas, & vitia debellanda,
adversa cum fructu patienda.
Idem postula à B. Virgine, S.
Josepho, Custode, Patronis.

His peractis, vestibúsque in-
terea indutus, confer te ad cho-
rum, vel aliàs ad venerabile
Sacramentum; saluta illud,
omniáque tua per manus B.
Virginis, S. Josephi, Angeli
tui & Patronorum ei offeres,
réque

teque ad Officium canonicum
præparabis.

Officium Canonicum.

1. Animo ab omnibus aliis
curis, & objectis abstracto to-
tum te ad instans Officium col-
lige; eaque contentione, sua-
vi tamen, & non coacta, te ap-
plica ad omnia continuo atten-
denda, & cum devotione ru-
minanda, ut non facile distra-
haris. Multum sanè interest,
ab initio statim se totum appli-
casse.

2. Dum distractum te per
decursum officii sentis, cave,
ne cum distractionibus, aut te-
ipso alterceris; sed quasi nil
factum esset mali, perge dein-
ceps attentus esse, elcito tan-

tum,

tum, si vacat, animi dolore ac displicentia, ac majori dehinc sollicitudine utens.

3. Sensus exteriores sollicitè coërce, ne distractionum tibi ansam præbant. Quem eundem in finem, ubi solus oras, frequentiam hominum, occursumque, quantum fieri potest, fuge

4. Actionem hanc, Pensum canonicum, inquam, utpote divinam semper maximi æstima, magno accensus desiderio, angelica cum reverentia, maximaque devotione eam ob-eundi. Sanè si hic religiosi, & Sacerdotes quicunque seriò agerent, omnemque, quem possunt, conatum adhiberent, pluri-

114 *Instructio 3.*

plurimum inde in omni virtutum genere proficerent.

Lectio spiritualis.

1. Leges libros tibi concessos.
2. animum ad lectionem præpara brevi mentis elevatione, qua petes à Deo, ut digne tur loqui ad cor tuum, & dare propositum exequendi, quod docuerit.
3. Tractum leges, neque te obrues præ cupiditate sciendi; sed attende, quasi Deum audias.
4. Interrumpas aliquando lectionem breviora. tione v. g. dicendo: *da Domine, quod jubes, & jube, quod vis.*
5. Quando lectio spiritualis prolixior est, ut per tres horæ quadrantes, ubi per mediam horam legeris, ea ipsa, quæ legisti,

gisti, memoria recale; aliquando breviter per compendium repetendo, aliquando, ut monet S. Bonaventura, eadem in formam orationis redigendo. *De quotidiana lectione aliquid quotidie in ventrem memoria demittendum est, quod fidelius digeratur, & rursus revocatum crebrius ruminetur, quod proposito conveniat, quod detineat animum, ut aliena cogitare non libeat.* utile id etiam erit ad spirituale cum aliis colloquium. 6. Age Deo gratias.

Meditatio.

I. Signo ad orationem dato, hæc observanda sunt. I. Stando ante Oratorium, seu locum orationi destinatum, aperto

116 *Instructio* 3.

perto capite aliquid menti ob-
ficiendum est, quod humilita-
tis affectum excitet; quô ex-
citato, prostrata in terram facie
Deum Majestatis adora, ad imi-
tationem Christi Domini, ut
exaudiri merearis pro tua reve-
rentia. Dum verò indignita-
tem tuam gestu corporis signi-
ficas, postula à Deo, ut eam
mente cognoscere possis &
pro ea humiliari ac contemni
minimè doleas. 2. Super ora-
torio genibus flexis, manibús-
que ante pectus junctis recita-
bis: *Veni S. Spiritus reple tuo-
rum &c.* vel aliam orationem;
præsertim etiam ad B. Virgi-
nem cuius videlicet patrocinio
fretus omnes orationes tuas
Deo confidenter offeres cum
Chri.

Christi meritis. 3. Præludia
Orationis facies. In quibus di-
ligenter à Deo gratia petenda,
ut finem orationis consequi
possis. 4. In toto orationis
progressu modum meditandi
S. Ignatii studiosè observa, tres
animæ potentias exercendo.
Dabis verò operam, ut intento
orationis fine minimè frustra-
ris.

2. Inter orandum hæc ob-
serva. 1. Adversus distractio-
nes ne nimium contende, nec
propter illas anxius esto, qua-
propter noli discutere tempore
orationis, eæne tua culpa acci-
dant, an non. Illud enim exa-
men ad finem orationis rejici-
endum, si tamen ultra modum
essent molestæ, utile erit, ex
ipsis

perto capite aliquid menti ob-
 jiciendum est, quod humilita-
 tis affectum excitet; quô ex-
 citatô, prostratâ in terram facie
 Deum Majestatis adora, ad imi-
 tationem Christi Domini, ut
 exaudiri merearis pro tua reve-
 rentia. Dum verò indignita-
 tem tuam gestu corporis signi-
 ficas, postula à Deo, ut eam
 mente cognoscere possis &
 pro ea humiliari ac contemni
 minimè doleas. 2. Super ora-
 torio genibus flexis, manibús-
 que ante pectus junctis recita-
 bis: *Veni S. Spiritus reple tuo-
 rum &c.* vel aliam orationem;
 præsertim etiam ad B. Virgi-
 nem cuius videlicet patrocinio
 fretus omnes orationes tuas
 Deo confidenter offeres cum
 Chri-

Christi meritis. 3. Præludia
Orationis facies. In quibus di-
ligenter à Deo gratia petenda,
ut finem orationis consequi
possis. 4. In toto orationis
progressu modum meditandi
S. Ignatii studiosè observa, tres
animæ potentias exercendo.
Dabis verò operam, ut intento
orationis fine minimè frustre-
ris.

2. Inter orandum hæc ob-
serva. 1. Adversus distractio-
nes ne nimium contende, nec
propter illas anxius esto, qua-
propter noli discutere tempore
orationis, eæne tua culpa acci-
dant, an non. Illud enim exa-
men ad finem orationis rejici-
endum, si tamen ultra modum
essent molestæ, utile erit, ex
ipsis

118 *Instructio* 3.

ipsis ansam te humiliandi acci-
pere, præsertim si finis oratio-
nis sit humilitas, sed id breviter.

2. Laxiores voluntati, quàm
intellectui habenas permitte,
ne doctior ex oratione quàm
devotior recedas. 3. Non mul-
tùm labora, voluntatem sensi-
bili aliqua devotione perfunde-
re, sed potius illam validis ra-
tionibus convincere, ex qui-
bus practicas aliquas conclu-
siones elicias. 4. Valida ali-
qua ratione se tibi offerente,
confestim voluntatem excita,
& aliquid eadem occasione
propone, te esse deinceps fa-
cturum; idque propositum, ut
efficax esse possit, à Domino
per ipsius merita, & intercessio-
nem B. V. Mariæ, S. Josephi,
eius.

eiúsque Sancti, quem eo die Patronum elegeris, cum omni humilitate, & tui diffidentia pete. 5. Si oratio mandato superioris (alia enim causa vix est sufficiens) interrumpatur, vide diligenter, ut ea dilata tantum, non verò planè omissa sit. Oratio enim cibus est; quòd si propter impedimentum hora consueta non comedas, postea nonne manducas? 6. In toto orationis decursu, quantum poteris, vita distractiones, curiositatem, reporem, somnum. Colloquiis aliquot inter orandum utere, maxime in distractione & ariditate. Orationem verò semper colloquio claude; quod affectus fug.

120 *Instructio* 3.

suggeret, modò sit conforme orationis fini.

3. Post orationem examina, quomodo oratio successerit, & num ea observaveris, quæ proposueras servanda, tam ante orationem, quàm in ipsa oratione. Si omnia ex animo successerint, age gratias Deo, & in gratiarum actionem offer merita domini nostri Iesu Christi, per manus beatissimæ ipsius Matris, Angeli Custodis, SS. Patronum, postulans simul, ut nulla te Dei gratia extollat, sed in omnibus actionibus tuis cordis humilitatem concedere dignetur. Si oratio male successerit, tum verò humilitatis ansa inde arrepta, quod malum est, tuum agnosce. At sive bene

e bene sive male successerit, gra-
tiam à Deo enixe petes ut tota
a die nullam tui humiliandi oc-
& casionem præterlabi sinas. Co-
nandum verò tibi est, ut pij
e affectus & proposita excitata
foveantur, & tota die per ora-
o tionem aliquam jaculatoriam
, ad hoc compositam renoven-
tur; adeo, ut quantum pote-
rit fieri, illa dispositio & devo-
s tionis fervor tota die retinea-
tur.

Studia Litterarum.

1 Debes diligenter in studia
incumbere, non ita tamen ut
proficiendi sollicitudo, aut de-
votionem minuat, aut tempus
rebus spiritualibus subtrahat.

2, Eirei vacabis, quæ tibi ab

H ob.

122 Instructio 3.

obedientia præscripta erit. 3. Studiorum intentio debet esse in genere tua salus & proximorum. Potes tamen huic intentioni particularem aliquam adiungere, prout studiorum materia feret. Ac proinde priusquam te des in studia, ea Deo offeres, recitabisque orationem S. Thomæ, quæ incipit: *Creator ineffabilis* Tum pro B. Virgini, S. Iosepho, Angelis Custodi, & SS. Patronis tuis te commendabis; cumque occurreret aliqua difficultas, illorum opem humiliter implorabis. 4. Studebis ab aliis doceri potius, quàm alios docere: ac proinde quando cum ipsis disputabis, non proponas tibi pro fine victoriam, sed po.

potius veritatis cognitionem,
quam si alii felicius, quam tu
sint affecuti, libenter agno-
sces, eosque tibi præferens
gaudebis, humilitatis occasio-
nem te nactum esse. 5. Præ-
ceptoris observantissimus esto,
memor Ambrosij dicentis :
Fructus Magistri discipulus est
obediens; ac proinde non im-
probabis unquam, quæ ab ipso
dicta fuerint; sed si aliqua diffi-
cultas occurrat, magistri te
non impugnatores, sed disci-
pulum exhibens, illius solutio-
nem humiliter quæres. 6 Ubi
studia libera sunt, paulisper
apud te pensita, prout ad ani-
mi quietem facere putaveris,
quid tibi faciendum sit, ad-
ducto ante oculos studiorum

fine, eatenus, illis vaca, quatenus ad prosecutionem finis conferunt, utque hoc melius consequi possis, memineris, scientiam, sicut & cætera omnia bona cælitus descendere, & ab infinito illa totius boni thesauro, sicut lumen à sole & ex fonte aquam derivari. Proinde à Deo postula sapientiam qui dat omnibus affluenter, & nemini impropert. 7. Subinde in ipso decursu breves & fervidas orationes ex intimo cordis affectu, ceu jacula in Deum mitte, quibus penetres, & quasi faucies tibi que aperias amantissimum illius cor & pectus benignissimum, in quo sunt omnes sapientiæ & scientiæ thesauri reconditi. 8. De-

mun ubi finieris, offer studia
tua Deo ad maiorem ejus glo-
riam.

Sacrificium Missæ.

Hoc solum pro compendio
moneri hîc te volo; acceden-
tem ad sacrum illud in animum
inducere debere, eam te actio-
nem obire, quæ omnium a-
ctionum totius diei maximè se-
ria esse debet: in eo enim Chri-
stus offertur, ut, quæ tibi ne-
cessaria sunt, à Patre suo im-
petret; ex quo magnam, ea
impetrandi spem concipere de-
bes. Quare varios modos, uti-
liter sacrum audiendi vel cele-
brandi habeant omnes ad ma-
nus oportet, nec omittenda
unquam in audiendo commu-
nio spiritalis.

H 3

Re-

Refectio Corporis.

1. Cùm vocatus ad refectorium te confers, exerce actus fidei, spei & charitatis: admirare & ama suavissimam Dei providentiam, quæ tibi cibum, potum &c. paravit. Quid faciet in vita futura, quando transiens ministrabit sanctis?

2. In ingressu refectorij & toto mensæ tempore, si unquam alibi, observa modestiam; præcipuè verò oculos cohibe, & esto memor decentiæ in mensa.

3. Observa etiam temperantiam, cave verò præcipuè, ne in cibos animus effundatur. Quare initio ne præceps nimium sis, dic *Pater & Ave* pro de-

defunctis, semper in aliqua re parva te mortifica, & aliquid, quod gulæ arridet, ei eripe, ut Christo offeras, eoque fruaris in æternum. Si quid insulsum sit, id potius elige, & cave de ulla re conqueri. Iuvabit etiam ad temperantiam attendere diligenter lectioni, & ex ea aliqua puncta notare, de quibus in recreatione loquaris. Proderit etiam subinde tibi repræsentare Christum Dominum vespertem sive cum Matre & Iosepho, sive cum aliis; imò & loquendi & circumspiciendi modum, ut eum imiteris.

4. Adhibe singularem diligentiam, ut attente & devotè tum mensæ benedictionem, tum gratiarum actionem recites

tes ; ad quod iuvabit, aliquando meditari illa ipsa verba benedictionis & gratiarum actionis: nam omnia singularem certe continent gustum, quæ mentem utiliter tum tempore mensæ, tum postea occupare, recreare & satiare possunt.

5. Dum legitur ultimus liber, ab ulteriore cibo, potuque cessata ; collectaque intus mente examina, num quos contra temperantiam, modestiam, vel devotionem commiseris defectus ; dole & emendationem proponere.

Recreatio.

1. Si bene & devotè gratias à mensa egeris, erit satis bona ad recreationem præparatio ;

si

si præcipue animo collecto & in silentio conferas te ad locum recreationis, petens à Deo tacitus, ut ponat ori tuo custodiam & linguam tuam dirigat; & proponens vitare omnes imperfectiones, ac loqui de rebus piis, quos in meditatione, vel lectione spiritali vel mensæ lectione notasti.

2. Propone tibi finem bonum recreationis, qui est mutua ædificatio, & charitatis fraternæ augmentum ex conversatione mutua. idque ad maiorem Dei gloriam. Sermo ad bonum finem prolatus meritum habet, ad malum vel indifferenter, peccatum. Vitabis autem omnia linguæ vitia; præsertim verbum ociosum, mendac-

130 *Instructio* 3.

dacium, detractionem, irrisiones, & scurrilitates, contentionem omnem cum aliis, clamorem &c. sed potius exerce humilitatem alios audiendo libenter, & ab iis discendo, iis cedendo in omnibus, non interruptendo &c. item charitatem, eosdem piis colloquiis recreando, & ædificando; præcipue verò pridie communionis. Vide instructionem sequentem.

3. Audito signo, verbo imperfecto relicto, silentium serva; & dum ad cellam, vel studia, vel alias actiones te confers, breviter cogita, in quibus erraveris, & petita venia in posterum provide.

Ne-

Negotiorum tractatio.

I. Expedit vehementer, ut, antequam aliquid aggrediaris, vel quopiam eas, te ipsum colligas, & prius expendas apud te, quæ occurrere possint discrimina, & occasiones peccati, ut contra eas te munias & armes; fureris deinde è mediis occupationibus aliquid temporis vel brevissimi ad mentem elevandam in Deum & te circumspiciendum. Curabis verò diligenter, ut mentem liberam semper habeas, & juxta D. Bernardi sententiam *non tradas te negotiis, sed commodes.* Ubi verò perfeceris, redeas ad cor statim, & apud te considera, num in re aliqua defeceris. Negotia

gotia verò, quoad, poteris, aliquantula quiete interrompe: nam tantillum sedere in via, vires fesso reparat.

2. In aliis actionibus, maxime in dubiis, utere breviter regulis electionis; ubi verò impetus ad aliquid agendum etiam boni impellèt, hoc ipso aliqua mora te detine, ut assuecas non sequi statim animi impulsus, sed dominari appetitui: ubi verò tranquillus & pacatus erit animus, prævia deliberatione statue, quam mensuram, aut modum in huiusmodi actione adhibere debeas.

3. In laboriosis assuesce frequentius ad cor redire, examen conscientiae frequenter facere, ad intus te revocare,
men-

mentem ad Deum elevare, &
vel unico suspirio dicere: *Vide
Domine humilitatem meam, &
laborem meum.*

4. In externis denique esto
tum compositus, præferim in
loquendo; tum circumspectus,
ut in omnibus dictis & factis
tuis nihil notari possit ullius va-
nitatis; sed discretionem, mode-
stia, spiritualibus verbis, bono
ædificationis odore, religioso
vitæ exemplo omnes ædifica.
Quod, ut facilius assequaris,
inter loquendum cum proxi-
mo oculum unum intende ad
ea quæ dicit, & facit; alterum
ad Deum brevi aliqua oratio-
ne, ut eum tibi & proximo
propitium reddas. Finito ser-
mone

*Mane quid agendum,
dum surgitur.*

Postridie simul atque aperueris oculos corporis, mentis oculos intende in SS. Trinitatem, Christum, B. Virginem, ejus sponsum, S. Angelum Custodem, sanctosque patronos; & petita benedictione dic: *Benedicta sit sancta Trinitas, atque indivisa unitas; confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam.* Formatorque signo Crucis elice actus fidei, spei, & amoris Dei, qui præsens vigilavit super te, paratusque est, in te & tecum operari ad salutem tuam & gloriam suam. Per religionem adora eum, gratias age ei; offer illi in Christi

de Actionibus III

ſſi unione te, tua vota bona
propoſita, verba & opera; po-
tiſſimum verò adverſa, quæ ti-
bi evenient, cum reſignatione
vera & plena, & deſiderio ma-
gno ex ſiſ proficiendi & ei pla-
cendi, non ſecus, atque Chri-
ſtus Dominus. Pete auxilium
ad virtutes, quibus ſtudes, ac-
quirendas, & vitia debellanda,
adverſa cum fructu patienda.
Idem poſtula à B. Virgine, S.
Joſepho, Cuſtode, Patronis.

His peractis, veſtibúſque in-
terea indutus, confer te ad cho-
rum, vel aliàs ad venerabile
Sacramentum; ſaluta illud,
omniáque tua per manus B.
Virginis, S. Joſephi, Angeli
tui & Patronorum ei offeres,
téque

réque ad Officium canonicum præparabis.

Officium Canonicum.

1. Animo ab omnibus aliis curis, & objectis abstracto totum te ad instans Officium collige; eaque contentione, suavi tamen, & non coacta, te applica ad omnia continuo attendenda, & cum devotione ruminanda, ut non facile distraharis. Multum sanè interest, ab initio statim se totum applicasse.

2. Dum distractum te per decursum officii sentis, cave, ne cum distractionibus, aut te ipso alterceris; sed quasi nil factum esset mali, perge deinceps attentus esse, elcito tantum,

tum, si vacat, animi dolore ac displicentia, ac majori dehinc sollicitudine utens.

3. Sensus exteriores sollicitè coërce, ne distractionum tibi ansam præbant. Quem eundem in finem, ubi solus oras, frequentiam hominum, occursumque, quantum fieri potest, fuge

4. Actionem hanc, Pensum canonicum, inquam, utpote divinam semper maximi æstima, magno accensus desiderio, angelica cum reverentia, maximaque devotione eam ob-eundi. Sanè si hic religiosi, & Sacerdotes quicunque seriò agerent, omnemque, quem possunt, conatum adhiberent, pluri-

114 Instructio 3.

plurimum inde in omni virtutum genere proficerent.

Lectio spiritualis.

1. Leges libros tibi concessos. 2. animum ad lectionem præpara brevi mentis elevatione, qua petes à Deo, ut dignetur loqui ad cor tuum, & dare propositum exequendi, quod docuerit. 3. Tractum leges, neque te obrues præ cupiditate sciendi; sed attende, quasi Deum audias. 4. Interrumpas aliquando lectionem brevi oratione v. g. dicendo: *da Domine, quod iubes, & jube, quod vis.* 5. Quando lectio spiritualis prolixior est, ut per tres horæ quadrantes, ubi per mediam horam legeris, ea ipsa, quæ legisti,

gisti, memoria recale; aliquando breviter per compendium repetendo, aliquando, ut monet S. Bonaventura, eadem in formam orationis redigendo. De quotidiana lectione aliquid quotidie in ventrem memoria demittendum est, quod fidelius digeratur, & rursus revocatum crebrius ruminetur quod proposito conveniat, quod detineat animum, ut aliena cogitare non libeat. utile id etiam erit ad spirituale cum aliis colloquium. 6. Age Deo gratias.

Meditatio.

I. Signo ad orationem dato, hæc observanda sunt. I. Stando ante Oratorium, seu locum orationi destinatum, aperro

perto capite aliquid menti ob-
 jiciendum est, quod humilita-
 tis affectum excitet; quô ex-
 citatô, prostratâ in terram facie
 Deum Majestatis adora, ad imi-
 tationem Christi Domini, ut
 exaudiri merearis pro tua reve-
 rentia. Dum verò indignita-
 tem tuam gestu corporis signi-
 ficas, postula à Deo, ut eam
 mente cognoscere possis &
 pro ea humiliari ac contemni
 minimè doleas. 2. Super ora-
 torio genibus flexis, manibús-
 que ante pectus junctis recita-
 bis: *Veni S. Spiritus reple tuo-
 rum &c.* vel aliam orationem;
 præsertim etiam ad B. Virgi-
 nem cuius videlicet patrocinio
 fretus omnes orationes tuas
 Deo confidenter offeres cum
 Chri.

Christi meritis. 3. Præludia
Orationis facies. In quibus di-
ligenter à Deo gratia petenda,
ut finem orationis consequi
possis. 4. In toto orationis
progressu modum meditandi
S. Ignatij studiosè observa, tres
animæ potentias exercendo.
Dabis verò operam, ut intento
orationis fine minimè frustra-
ris.

2. Inter orandum hæc ob-
serva. 1. Adversus distractio-
nes ne nimium contende, nec
propter illas anxius esto, qua-
propter noli discutere tempore
orationis, eæne tua culpa acci-
dant, an non. Illud enim exa-
men ad finem orationis rejici-
endum, si tamen ultra modum
essent molestæ, utile erit, ex
ipsis

118 *Instructio* 3.

ipsis ansam te humiliandi acci-
pere, præsertim si finis oratio-
nis sit humilitas, sed id breviter.

2. Laxiores voluntati, quàm
intellectui habenas permitte,
ne doctior ex oratione quàm
devotior recedas. 3. Non mul-
tùm labora, voluntatem sensi-
bili aliqua devotione perfunde-
re, sed potius illam validis ra-
tionibus convincere, ex qui-
bus practicas aliquas conclu-
siones elicias. 4. Valida ali-
qua ratione se tibi offerente,
confestim voluntatem excita,
& aliquid eadem occasione
propone, te esse deinceps fa-
cturum; idque propositum, ut
efficax esse possit, à Domino
per ipsius merita, & intercessio-
nem B. V. Mariæ, S. Josephi,
eius.

eiúsque Sancti, quem eo die Patronum elegeris, cum omni humilitate, & tui diffidentia pere. 5. Si oratio mandato superioris (alia enim causa vix est sufficiens) interrumpatur, vide diligenter, ut ea dilata tantum, non verò planè omissa sit. Oratio enim cibus est; quòd si propter impedimentum hora consueta non comedas, postea nonne manducas? 6. In toto orationis decursu, quantum poteris, vita distractiones, curiositatem, reporem, somnum. Colloquiis aliquot inter orandum utere, maxime in distractione & ariditate. Orationem verò semper colloquio claude; quod affectus fug.

120 *Instructio* 3.

suggeret, modò sit conforme orationis fini.

3. Post orationem examina, quomodo oratio successerit, & num ea observaveris, quæ proposueras servanda, tam ante orationem, quàm in ipsa oratione. Si omnia ex animo successerint, age gratias Deo, & in gratiarum actionem offer merita domini nostri Iesu Christi, per manus beatissimæ ipsius Matris, Angeli Custodis, SS. Patronum, postulans simul, ut nulla te Dei gratia extollat, sed in omnibus actionibus tuis cordis humilitatem concedere dignetur. Si oratio male successerit, tum verò humilitatis anfa inde arrepta, quod malum est, tuum agnosce. At sive bene

e bene sive male successerit, gratiam à Deo enixè petes ut tota die nullam tui humiliandi occasionem præterlabi sinas. Conandum verò tibi est, ut pij affectus & proposita excitata foveantur, & tota die per orationem aliquam jaculatoriam ad hoc compositam renoventur; adeo, ut quantum poterit fieri, illa dispositio & devotionis fervor tota die retineatur.

Studia Litterarum.

1 Debes diligenter in studia incumbere, non ita tamen ut proficiendi sollicitudo, aut devotionem minuat, aut tempus rebus spiritualibus subtrahat.

2, Ei rei vacabis, quæ tibi ab

H

ob.

122 Instructio 3.

obedientia præscripta erit. 3. Studiorum intentio debet esse in genere tua salus & proximorum. Potes tamen huic intentioni particularem aliquam adiungere, prout studiorum materia feret. Ac proinde priusquam te des in studia, eam Deo offeres, recitabisque orationem S. Thomæ, quæ incipit: *Creator ineffabilis* Tum pro B. Virgini, S. Iosepho, Angelis Custodi, & SS. Patronis tuis te commendabis; cumque occurreret aliqua difficultas, illorum opem humiliter implorabis. 4. Studebis ab aliis doceri potius, quàm alios docere: ac proinde quando cum ipsis disputabis, non proponas tibi pro fine victoriam, sed po-

potius veritatis cognitionem,
quam si alii felicius, quam tu
sint assecuti, libenter agno-
sces, eosque tibi præferens
gaudebis, humilitatis occasio-
nem te nactum esse. 5. Præ-
ceptoris observantissimus esto,
memor Ambrosij dicentis :
Fructus Magistri discipulus est
obediens; ac proinde non im-
probabis unquam, quæ ab ipso
dicta fuerint; sed si aliqua diffi-
cultas occurrat, magistri te
non impugnatores, sed disci-
pulum exhibens, illius solutio-
nem humiliter quæres. 6 Ubi
studia libera sunt, paulisper
apud te pensita, prout ad ani-
mi quietem facere putaveris,
quid tibi faciendum sit, ad-
ducto ante oculos studiorum

fine, eatenus, illis vaca, quatenus ad prosecutionem finis conferunt, utque hoc melius consequi possis, memineris, scientiam, sicut & cætera omnia bona cælitus descendere, & ab infinito illa totius boni thesauro, sicut lumen à sole & ex fonte aquam derivari. Proinde à Deo postula sapientiam qui dat omnibus affluenter, & nemini impropert. 7. Subinde in ipso decursu breves & fervidas orationes ex intimo cordis affectu, ceu jacula in Deum mitte, quibus penetres, & quasi faucies tibi que aperias amantissimum illius cor & petus benignissimum, in quo sunt omnes sapientiæ & scientiæ thesauri reconditi. 8. De-

mum ubi finieris, offer studia
tua Deo ad maiorem ejus glo-
riam.

Sacrificium Missæ.

Hoc solum pro compendio
moneri hîc te volo; acceden-
tem ad sacrum illud in animum
inducere debere, eam te actio-
nem obire, quæ omnium a-
ctionum totius diei maximè se-
ria esse debet: in eo enim Chri-
stus offertur, ut, quæ tibi ne-
cessaria sunt, à Patre suo im-
petret; ex quo magnam, ea
impetrandi spem concipere de-
bes. Quare varios modos, uti-
liter sacrum audiendi vel cele-
brandi habeant omnes ad ma-
nus oportet, nec omittenda
unquam in audiendo commu-
nio spiritualis.

Refectio Corporis.

1. Cum vocatus ad refectorium te confers, exerce actus fidei, spei & charitatis: admirare & ama suavissimam Dei providentiam, quæ tibi cibum, potum &c. paravit. Quid faciet in vita futura, quando transiens ministrabit sanctis?

2. In ingressu refectorij & toto mensæ tempore, si unquam alibi, observa modestiam; præcipuè verò oculos cohibe, & esto memor decentiæ in mensa.

3. Observa etiam temperantiam, cave verò præcipuè, ne in cibos animus effundatur. Quare initio ne præceps nimiam sis, dic *Pater & Ave* pro de.

defunctis, semper in aliqua re parva te mortifica, & aliquid, quod gulæ arridet, ei eripe, ut Christo offeras, eoque fruaris in æternum. Si quid insulsum sit, id potius elige, & cave de ulla re conqueri. Iuvabit etiam ad temperantiam attendere diligenter lectioni, & ex ea aliqua puncta notare, de quibus in recreatione loquaris. Proderit etiam subinde tibi representare Christum Dominum vescentem sive cum Matre & Iosepho, sive cum aliis; imò & loquendi & circumspiciendi modum, ut eum imiteris.

4. Adhibe singularem diligentiam, ut attente & devotè tum mensæ benedictionem, tum gratiarum actionem recites

tes ; ad quod iuvabit, aliquando meditari illa ipsa verba benedictionis & gratiarum actionis: nam omnia singularem certe continent gustum, quæ mentem utiliter tum tempore mensæ, tum postea occupare, recreare & satiare possunt.

5. Dum legitur ultimus liber, ab ulteriore cibo, potuque cessata ; collectaque intus mente examina, num quos contra temperantiam, modestiam, vel devotionem commiseris defectus ; dole & emendationem propone.

Recreatio.

1. Si bene & devotè gratias à mensa egeris, erit satis bona ad recreationem præparatio ;
 si

si præcipue animo collecto & in silentio conferas te ad locum recreationis, petens à Deo tacitus, ut ponat ori tuo custodiam & linguam tuam dirigat; & proponens vitare omnes imperfectiones, ac loqui de rebus piis, quos in meditatione, vel lectione spiritali vel mensæ lectione notasti,

2. Propone tibi finem bonum recreationis, qui est mutua ædificatio, & charitatis fraternæ augmentum ex conversatione mutua. idque ad maiorem Dei gloriam. Sermo ad bonum finem prolatus meritum habet, ad malum vel indifferenter, peccatum. Vitabis autem omnia linguæ vitia; præsertim verbum ociosum, mendac-

130 Instructio 3.

dacium, detractionem, irrisionem, & scurrilitates, contentiones omnem cum aliis, clamorem &c. sed potius exerce humilitatem alios audiendo libenter, & ab iis discendo, iis cedendo in omnibus, non interruptendo &c. item charitatem, eosdem piis colloquiis recreando, & ædificando; præcipue verò pridie communionis. Vide instructionem sequentem.

3. Audito signo, verbo imperfecto relicto, silentium serva; & dum ad cellam, vel studià, vel alias actiones te confers, breviter cogita, in quibus erraveris, & petita venia in posterum provide.

Ne-

Negotiorum tractatio.

I. Expedit vehementer, ut, antequam aliquid aggrediaris, vel quopiam eas, te ipsum colligas, & prius expendas apud te, quæ occurrere possint discrimina, & occasiones peccati, ut contra eas te munias & armes; fureris deinde è mediis occupationibus aliquid temporis vel brevissimi ad mentem elevandam in Deum & te circumspiciendum. Curabis verò diligenter, ut mentem liberam semper habeas, & juxta D. Bernardi sententiam *non tradas te negotiis, sed commodes.* Ubi verò perfeceris, redeas ad cor statim, & apud te considera, num in re aliqua defeceris. Negotia

gotia verò, quoad, poteris, aliquantula quiete interrompe: nam tantillum sedere in via, vires fesso reparat.

2. In aliis actionibus, maxime in dubiis, utere breviter regulis electionis; ubi verò impetus ad aliquid agendum etiam boni impellèr, hoc ipso aliqua mora te detine, ut assuecas non sequi statim animi impulsus, sed dominari appetitui: ubi verò tranquillus & pacatus erit animus, prævia deliberatione statue, quam mensuram, aut modum in hujusmodi actione adhibere debeas.

3. In laboriosis assuesce frequentius ad cor redire, examen conscientiae frequenter facere, ad intus te revocare, men.

mentem ad Deum elevare, & vel unico suspirio dicere: *Vide Domine humilitatem meam, & laborem meum.*

4. In externis denique esto tum compositus, præsertim in loquendo; tum circumspectus, ut in omnibus dictis & factis tuis nihil notari possit ullius vanitatis; sed discretionem, modestiam, spiritualibus verbis, bono ædificationis odore, religiosæ vitæ exemplo omnes ædifica. Quod, ut facilius assequaris, inter loquendum cum proximo oculum unum intende ad ea quæ dicit, & facit; alterum ad Deum brevi aliqua oratione, ut eum tibi & proximo propitium reddas. Finito sermone

134 *Instructio 3.*

mone ad ea, quæ dixeris considerationem reflecte.

Eundo foras.

1. Habe maximam rationem modestiæ; potissimum cave, ne in plateis quidquam loquaris; aut caput vel oculos curiosè, leviterque huc illuc circumferas.

2. Salutare potes Christum in occurrentibus pauperibus, jisque à Deo eleemosinam petere.

3. Si transis aliquod templum, exerce actus fidei, spei charitatis, religionis circa sanctissimum Sacramentum. Si occurrat imago B. Virginis, dic: Nos cum prole pia, benedicat Virgo Maria. Si Crucifi-

xi, dic: Domine, qui dixisti; cum exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me; trahere nos omnes ad te.

4. Cum redis domum, dic: Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum; ita desiderat anima mea ad te Deus domi me expectantem.

5. Cave, ne, quæ audieris, quæ secretum requirunt, domi ea euulges. Item ne nova passim audita effutias.

6. Si cum secularibus loquaris, age tantum de piis rebus, idque eo modo, qui te decet. Cave, ne præ superbia altiora te tractes, & ad omnia dubia respondeas.

136 *Instructio 3.*

Examen Conscientiæ.

Paulò ante examen animum collige, & Deum præsentem summa cum reverentia & de-
missione adora. In ipso exa-
mine, quod aliud nihil est,
quàm vitæ nostræ, actionum-
que singularum recognitio &
collatio cum divinorum præ-
ceptorum, nostrique instituti
regula, ut quæ prava sunt, cor-
rigantur, quæ imperfecta, ab-
solvantur. 1. Gratias age pro
beneficiis naturæ, gratiæ & glo-
riæ. 2. Pro cognitione & ex-
pulsione peccatorum gratiam
flagita. 3. Finge te catenis
vinctum ac protinus sistendum
coram summo iudice; sperans
tamen tibi dimittenda peccata,
quæ

quæ cum proposito confitendi
dolenter considerabis ; quæ
verò ex negligentia omittes,
punienda à Deo severe &c. tum
de admissis præsentis die pecca-
tis rationem ab anima tua ex-
ige. 4. Excitanda confusio
& contritio, quod singulis Dei
donis singulas offensas repen-
deris. 5. Proponenda emen-
datio, & animus contra vitia
obfirmandus. 6. Memoriae &
confusionis gratia notanda præ-
cipua breviter. 7. Oratio do-
minica penitentiae loco reci-
tanda; aliqua etiam poena
infigenda.



INSTRUCTIO IV.

*Quædam in con-versa-
tione cum hominibus par-
tim vitanda, partim
observanda.*

CONVERSATIO, quæ est tracta-
tio quædam privata & fa-
miliaris cum proximo ad ejus
ædificationem & Dei propagan-
dam gloriam instituta, pericu-
lola simul est & fructuosa; illud,
quia facile est perverti cum
perversis: hoc verò, quia si ritè
instituitur, plurimum ædificat.
Ut autem ritè suscipiatur &
debitè, præter auctoritatem,
quam vitæ sanctitate, doctrina,
& officio comparare licet, eti-
am adhibenda est certa verbo-
rum,

rum, & agendi forma, quam ex S. Ambr. l. i. offic. c. 18. & seq. collectam sequenti ordine digestam exhibeo.

Vestitus.

1. Mundus sit, non sordidus.
2. Absque nitoris affectatione.
3. Sine ornamentis sæcularibus, ut serico &c.
4. Non defluat magis in unam, quàm in alteram partem.
5. Calcei sint mundi & decenter adstricti.
6. Pileus religiosè, non ad levitatem, aptetur.
7. Pallium æqualiter fluat.

Incessus.

1. Non nimis lentus aut tardus sit.
2. Non indecenter humeri in utramque partem agi-

140 *Instructio 4.*

tentur. 3. Non affectetur magnificentia, colli erectione, brachij alterius extensione vel agitatione. 4. Non saltet ascendendo domi vel foris gradus, aut de jis descendendo. 5. Pes non atterat vel radat pavimentum. 6. Inter ambulandum non pulsetur indecore pedibus terra more rusticorum. 7. Non inter se corrideant in plateis. 8. Non confabulentur. 9. Domi licet in angulo aliquo sint vel suo cubiculo soli, non cantillent; multò minùs ambulando per domum.

Congressus et Colloquium.

1. Membrum unum non usurpet officium alterius, sed unusquodque suum officium de.

decenter exerceat. 2. Non hiantibus patentibusque buccis colloquentem ausculet. 3. Non nimis prope ad personam accedat; præsertim si illa gravis est. 4. Non nimis etiam procul distet, sed congruenti spatio. 5. Non linguam extra os, ut stulti faciunt, exerat. 6. Non labia instar molæ contorqueat & circumducat. 7. Non comam molceat, aut excutiat; nec barbam. 8. Non vestimenta sæpe incoartet & componat. 9. Non in latus quasi cubitando se incurvet, vel muro innitatur. 10. Non aurem tantum alteram præbeat loquenti; quia utraque ad audiendum facta est. 11. Non supercilia erigat, quod est su-

142 *Instructio* 4.

perbiæ indicium, vel affectatæ
admirationis. 12. Non ocu-
los in orbem torquendo mag-
nificentiam quandam ostendet.
13. Non caput nimium incur-
vet, huc atque illuc contor-
queat. 14. Non alterum ocu-
lum claudat, altero loquentem
aspiciat, quod est affectatæ e-
lationis. 15. Non manibus
gesticuletur, sed eas modestè
contineat. 16. Non scalpât,
aut aliquod membrum fricet
ad excutiendum pruritus. 17.
Non pileum manu verset & agi-
tet. 18. Non strophium ex-
plicet eoque ludat intorquens
digitis. 19. Non oculos in fa-
ciem, oculosque alterius conij-
ciat, præsertim si vir gravis
est, aut mulier, cum qua agit.
si

si premat necessitas aut ratio
postulet, ut aliquando inspici-
at, id verecunde faciat. 20.
Verba levia non effundat, mul-
tò minùs scurrilia. 21. Gra-
vitatem non affectet fastuosam.
22. Palpebras non frequenter
agitet. 23. Non sputat in con-
spectum astantium, sed mode-
stè se retrò convertat. 24. Ne
sternutet in faciem astantis, sed
ad latus se convertat, adhibito
strophio. 25. Eructationes
reprimat; si omnino nequeat,
vestem vel strophium ad os
adhibeat. 26. Nasum indeco-
rè non mungat, nec digito eum
scalpat. 27. Monitus à viro gravi
ut se tegat vel sedeat, non subito
pareat, sed religiosa verecun-
dia se excuset. Cavendum ta-
men

144 *Instructio 4.*

men, ne nimii simus, aut nimis morosi in recusando. 28. Ne caput læpius aperiat, sed tantum initiò, & quando interrogatus responderet, vel aliquid de novo proponit, ac re peracta subito se regat. 29. Ne osciter intemperanter, & cum stridore & strepitu. 30. Ubi res risum movet, non sit profusus, vel in cachinnum erumpat. 31. Ne caput exagitet, ut equi carruccarii, quando à muscis vexari solent. 32. Ne sermonem interrumpat loquentis, sed patienter expectet, donec sermo finiatur.

In Templo.

I. Cum reverentia se habeat, præcipue coram venerabili

bili Sacramento & SS. Reliquiis. 2. Flectat genu debitis temporibus, & surgat. 3. Non agitet caput leviter. 4. Non circumspiciat huc atque illuc. 5. In eo non ambulet. 6. Non dormiat, præcipue in concione. 7. Non confabuletur. 8. Non legat nisi ex libro precatorio, vel pio ad conciliandum affectum seu motum devotionis. 9. Non tussiat indecore & cum strepitu, quando seolus facere potest. 10. Non conspuat locum in quo est; si necessitas urget, dum surgit, pede sputum exterat. 11. Vestes habeat bene compositas. 12. Rationem habeat in genuflexione, vestes ne maculentur, quod si sordidatæ fuerint, cum fru.

146 *Instructio* 4.

surrexit, purget sine strepitu;
13. Cum orat, vocaliter præcipue, ne ostendat signa devotionis, ne edat gemitus, suspiria, nec altiori voce pronuntiet, aut sibilet, quo alios turbare posset.

In sacro faciendo.

1. Non accedat ad altare, nisi bene paratus. 2. Servetur gravitas in legendo, & in ceremoniis decora moderatio. 3. Properet cum maturitate. 4. Legat clare, distincte, emendate. 5. Actionem habeat promptam & expeditam. 6. Adsit devotio, reverentia, & religiosa compositio, & aptitudo corporis. 7. Orationes recitentur cum spiritu & motu. 8. Caput

put non scalpat. 9. Muscas non indecenter excutiat, seu arceat. 10. Ne humeros contrahat ob pruritus seu pulices. 11. Indecenter non excreet, nec manibus nares fluentes abstergat, sed sudariolo.

In Ministerio Missæ.

1. Manus abluat, antequam ad inserviendum accedat. 2. Vestes ipse suas habeat bene purgatas. 3. Sacerdotis vestes sacras bene & æqualiter adaptet, ut nulla pars demissior justo sit, nulla altior, nulla item magis conferta quam altera. 4. In ministerio sit gravis & maturus. 5. Sit item sollicitus & expeditus. 6. Omni in re reverentiæ debitæ memor sit.

7. Dum transit ante Venerabile Sacramentum, flectat alterum genu usque ad terram vel circiter. 8. Respondeat celebranti tono pari. 9. Oculi sint demissi, neque circumspiciat assistentes. 10. Non tussiat, nec excreet immoderate. Si necessario tussendum sit, modum adhibeat, & veste vel strophio strepitum frangat. **11** Vinum vel aquam ne infundat cum impetu, neque guttatim, sed cum moderatione. **12.** Reverentiam faciat Sacerdoti, dum vinum porrigit, moderata genuflexione, & ampullas osculetur; & quando opus est discernere vinum ab aqua, ne nares nimium admoveat orificio ampullæ.

In

In Mensa.

I Antequam benedictio fiat, rectus stet, modestè quietus, & demissis oculis. 2. libenter cedat alteri locum honoratiorem (quando datur facultas eligendi) sed missa aulica disceptatione & urbanitate. 3. Non statim explicet mantile seu mapulam; neque hanc supra brachium ponat more sæculari. 4. Non statim panem aut edulium scindat; nec incipiat refectionem à potu. 5. Sedeat rectus, nec obvertat humerum alterum vel latus vicino, præsertim externo. 6. Non edat voraciter, nec os cibo nimium impleat. 7. Non festinet immoderatè. 8. Cochle-

150 *Instructio* 4.

chleari non radat cum strepitu
scutellam. 9. Non impleat
omninò cochlear. 10. Ne ju-
sculum lordide effundat. 11.
Ne sorbeat cum strepitu & sibi-
lo ex scutella vel ex ipso co-
chleari. 12. Si necessitas pre-
mat, nasum non mappula, sed
strophio purget, & id qui-
dem moderatè caput incurvan-
do versus pectus, aut ad latus,
si illud nemo claudat. 13. Sa-
lutatus calice ab aliquo exter-
no, benignè & amanter resal-
lutet verbis. 14. Si cyathus
offeratur non perenti, honestè
recuset, ut bibat, quando erit
opportunum. 15. Si quid of-
fert externus esculenti, benignè
accipiat, & excisa aliqua
particula reliqua tradat vicino
infe-

de Conversatione 151

inferiori, si ita fert consuetudo,
& circumstantiæ. 16. Biben-
do non agitet caput, nec ma-
num, ut ultimam guttam ex-
hauriat. 17. Non agitet pedes
aut caput, nisi decenter & ubi
opus sit. 18. Alterum pedem
super tibiam non ponat. 19.
Non accumbat indecorè, nec
utroque vel altero cubito, vel
magna parte brachii super
mensam polita. 20. Ne fluxè,
sive laxè negligentèrque se ex-
tendat. 21. Non scindat vel mi-
nistret aliis, nisi scindendi ratio-
nem bene calleat, vel jubeatur
à superiore. 22. In mensa no-
stra seu domestica nihil quic-
quam edulii porrigat alteri,
quod à superiore vel externo
non acceperit. 23. Tam in ho-
spitiis

152 *Instructio* 4.

spitiis, quàm aliis mensis exter-
nis declinet, quoad ejus fieri
potest, honoratiorem locum.

24. Ne profusus sit in sermone,
quin potius valdè parcè loqua-
tur. 25. Ne arrodantur ossa
alterâ vel utrâque manu ea te-
nendo. 26. Ossa à se corrola,
vel piscium spinas reponat se-
orsim in scutella. 27. Ne pa-
nem integrum vel medium bu-
tyro liniat, sed per partes. 28.
Ne supponat cochleari panem,
dum jusculum sumit, sed ab-
stergat potius cochlear super
particulam panis in orbe jacen-
tem. 29. Jus ex scutella non
degutter in cochlear ut extre-
mam gutulam hauriat. 30. Ne
jus seu condimentum carniū
vel piscium ex ipso disco lor-
beat.

beat. 31. Digitos indecenter
non abstergat in magna parte
panis, nec indecenter lingat,
sed dissimulanter, quasi aliud a-
gens, deinde mantili abstergat.
32. Nec cultrum nec cochlear
lambat, sed pane in orbe exi-
stente illa abstergat, si non de-
ceat ob adhærens jus & condi-
mentum mantili emundare. 33.
Dum cultrum manu tenet, eā-
dem non inferat cibum in os
34. Ovorum putamina ne pol-
lice purget, ut in iis nihil relin-
quat substantiæ. 35. Mundè &
honestè comedat, ne aliis fasti-
dium afferat. 36. Oculos ne
circumducat curiosè ut videat,
quid alii habeant aut agant; sal-
va tamen cura observandi vici-
ni, ne quid desit. 37. Ne purget
den.

154 Instructio 4.

dentes cultro, quoad ejus fieri potest; sed circumferat potius in sacculo pennam, vel aliud ad id accommodatum. 38. Mantile dum sumpto cibo plicandum est, non extendatur super mensam vel ante pectus vicini, sed ante se honestè. 39. Micas si colligis, mantili colligas in scutellam suaviter & absque strepitu. 40. Gratiarum actio & benedictio reverenter, & altè distinctèque pronuncientur, omnesque respondeant mente & voce clara, quoad ejus fieri potest. 41. Dum os abluit à mensa, si digitis confricet aut purget dentes, non ante eos abstergat mantili, quàm eos abluerit. 42. Ministrando mensæ discos & alia vasa absque stre-

strepitu & fragore collocet & colligat, referatque vacua moderate, & absque eorum collisione. 43. In mensa regulares invicem non propinent.

In Scholis.

1. Non garriant inter se vel cum externis. 2. Non annuant nutibus vel signis aliis, cum disputatur aut alius interrogatur. 3. Caput non agitent in varias partes. 4. Non rideant ad ea, quæ dicuntur. 4. Disputando neminem mordeant, neminem pungant, nec tam velle se vincere, quam veritatem cognoscere, seseque exercere præseferant.

In

156 *Instructio 4.*

In Recreatione, et in campo, seu de ambulatione.

1. Clamoribus liberioribus abstineant. 2. Saltationes indecoras, & cursum omnem, luctumque devitent. 3. In lusu, qui permissus est sibi temperent ab omni inordinatione, & motu indecenti. 4. Caveant, dum corporaliter se recreant, à dissolutione mentis & spiritus, studeantque ex objectis rebus aliquam ædificationem accipere, ac mentem elevare, juxta illud Math. 6. *Considerate lilia agri.*

In tota Domo, seu Monasterio.

1. Loquantur, si loquendum

dum est, semper submissa voce.

2. Claudendo & aperiendo januas caveant omnem strepitum.

3. Ne vagentur horis in-

tempestivis.

4. Ne conspuant

parietes.

5. Ne ex officinis

vel aliis locis domus quicquam

conferant ad suum usum, præ-

cipue quod comuni & aliorum

usui deserviat.

Peculiariora circa linguam.

Nihil adeo est in conversatio-

ne necessarium, ac linguæ in lo-

quendo moderatio.

Quapro-

pter omni cura ac sollicitudi-

ne linguæ defectus corrigendi,

qui sunt præcipue quindecim.

1. Non servare silentium,

quando silendum est, ut mane,

nocturne.

158 *Instructio* 4.

2. Cum loquendum est, nimium loqui.

3. Vocem risumque attollere, cachinnos edere.

4. Alios interpellare loquentes, ac sua fastidiosè ingerere.

5. Repugnare, contendere, nolle unquam cedere, sed semper velle superare.

6. Apertè alios carpere, dictis pungere, vel irridere.

7. Verba & sermones lerere non de rebus bonis & fructuosis, ut religiosos decet; sed ridiculis, scurrilibus, nugatoriis, ineptis, incompositis, stultis, studio, movendi aliis risum, jilve placendi, & sic pessimè pretiosum tempus terere, totasque horas, interdum etiam dies & hebdomadas infructuo-

se omnino, imò ineptè, turpi-
terque consumere.

8. Cùm aliis elatè ac superbè
agere aut loqui, & veluti pro
imperio tractare cum arrogan-
tia, fastu, indignatione, con-
temptu.

9. De se, deque suis rebus,
parentibus, cognatis, gestis,
vel actis bonis cum jactantia
loqui, magnificiendo, eoque
animo & intentione, ut ab aliis
quoque nostra magnifiant, &
pluris, quam aliena æstimentur

10. Curiosè ab aliis, quæ
secreta esse debent, quæve ad
nos nihil spectant, exquirere,
leviter & sine fructu aliis narra-
re, quæ didicimus, de jis, quæ
domi forisve vidimus vel audia-
vimus, maximè cùm res eius.

160 *Instructio* 4.

modi secretum postulant, vel adhuc futuræ sunt, vel incertæ, vel solâ coniecturâ cognitæ, sermonem miscere.

11. Ea ratione loqui, qua sæculares homines solent, audacter, promptè, concilè, impudenter, vulgatas quasdam voces & proverbia urbanitates etiam, ac verborum elegantias aulæ potius, & mundo, quàm religiosis congruas usurpando, deque iis rebus agendo, quæ religiosis parum consentaneæ, sunt, cujus modi sunt vani rumores, quos mundi tumultus & agitatio nunquam non edit novos, quibus parum ipsi aliique ædificentur, Deique gloria promoveatur.

12. Politicè, mendaciter,
aut

aut alio quovis modo fictè lo-
qui, crebris æquivocis vel am-
phibologiis absque ulla iusta
ratione utendo, unde candor
omnis & sincera mentis sim-
plicitas charitati ac mutuæ in-
ter fratres unioni adeo necessa-
ria abscedat omnis & pereat.

13. Adulari præsentibus, co-
ram laudando, eorúmque dona
& acta, & talenta exaltando,
itáque abblandiri, ut ab ipsis
amemur, promoveamur, fove-
amur, æstimemur.

14. Detrahere absentibus
vel apertè, dicta eorum facta
ve referendo, quódque illis ad-
versum aut animadversione
dignum accidit, euulgando: vel
occulte, bonum, quod in ip-
sis est, elevando, laudésque

ab aliis iis attributas minuendo.

15. Murmurare de superioribus, in eorum ordinationes vel actus iudicium ferendo, quæque ab iis circa dispositionem, officia vel occupationes personarum stabilita sunt, arguendo aut improbando.

Hæc diligenter observata & religiøsæ conversationi multam gratiam, & propriæ conscientię magnam tranquillitatem, & religioni debitam æstimationem, & proximo denique non modicam ædificationem conciliabunt: ex quibus haud dubiè resultabit

Major Dei gloria.

IN.

INSTRUCTIO V.

De Fine Exerciorum spiritualium, seu vitæ reformatione, & quomodo hæc fieri debeat.

Finis exercitiorum spiritualium est vitæ præcedentis reformatio. Reformatio autem hæc est vitæ, morum, conversationis, omnium denique quæ ad hominem talem spectant, in præstantiorem formam commutatio. Forma vitæ morumque ea sola bona est, quæ est conformis voluntati divinæ, quæ est exemplar omnis perfectionis. Voluntas autem Dei, quantum ad præsens negotium attinet, alia est præcipiens, alia

com-

consulens ; unde fit, ut forma, siue reformatio vitæ alia sit præcepti, alia consilij: præcepti est, qua formam vitæ peccatis gravioribus fædatam secundum legem mandatorum Dei, obligationemque cuiusque restauremus. Consilij autem est, quando, etsi nihil gravius conscientiam nostram urgeat, divino tamen igne succensus animus, parvulas etiam imperfectiones in se superinducta perfectioris vitæ forma persequitur & abolet, ad anteriora se extendit, & qui iustus est, justificari adhuc magis nititur.

Triples igitur est vitæ reformatio. Prima est omnino ad salutem necessaria, cum quis in statu suo damnabiliter & pericu-

losè

Iosè vivit. Secunda est extremè contraria nimirū perfectorum, qui nec habent peccata gravia, nec imperfectiones magnas, quas tollāt in sui reformatione; sed præcipuè intendunt aliquid addere majoris perfectionis, & magis ac magis sese Christo cōformare. Tertia media; quando nimirum vita non est omnino damnabilis, nec etiam satis perfecta; sed multis & magnis imperfectionibus est plena; adeò ut periculose vivatur, & interdum gravia peccata, de quibus potest dubitari, an mortalia sint, committantur, ut detractionis, murmurationis & cætera; ad quæ non tam ratio status, qui est perfectionis status, quàm vel propria infirmitas

tas

166 *Instructio* 5.

tas vel negligentia adducit; atque hæc solet esse frequentior.

Ad hanc igitur duo præcipue præ oculis habenda sunt, nempe terminus ad quem, & terminus à quo. Nempe illa ipsa vitæ perfectio, quæ nobis ex instituto proposita esse debet, & quam intendere debemus. Ac recessus ab illa per imperfectiones ilias, quæ in præsentī hoc statu nostro nos ab ea perfectione sejungant, à quibus recedere necessario debemus, si propositam perfectionem assequi velimus.

Finis perfectionis seu potius intentio eius in hoc toto reformationis genere & negotio potissimas agit partes: ex ea enim præcipue totus profectus de-

dependet. Sicut enim non potest fieri, ut ullam vitæ reformatæ cogitationem suscipiat is, qui nullum ullius perfectionis desiderium habet; qui vel non tantam sibi perfectionem proponit, vel si proponit, id tantum facit perfunctoriè, & speculativè potius quàm practicè, fieri non potest, ut seriò velit, quæ in se aliena ab ea perfectione deprehenderit, ad illius, exemplar, quod Christus est, reformare. Et quidem omni homini, maxime religioso, non congruum solum est, sed necessarium, ut in formam Christi Domini redemptoris & Regis nostri intuendo, se ad maximam perfectionem exciter; quod quia re-

mis.

missius alij, alij contentius faciunt, inde ea in religione in regularum observatione, & mediis perfectionis usurpandis, modoque agendi varietas, cer- nitur quæ ad duplex genus re- vocari potest. Primi & opti- mi sunt, qui sincere & serio eam omnem perfectionem in- tendunt, ad quam Christus ipse nos & verbo & exemplo invi- tat, & quam religiosum insti- tutum continet; & conantur perpetuò intentionis suæ ocu- lum nulli contagioni obnoxii- um conservare, & in arduum illum finem defixum tenere, & sollicitè cavere, ne quid remit- tant. Alij sunt, qui, licet vi- deantur eandem perfectionem intendere, practicè tamen la-

tis apparet, eam intentionem
nec firmam esse, nec veram,
cùm multum humani admisce-
ant; unde fit, ut nihil vel valde
parum à communi consuetudi-
ne recedant, personæ suæ dig-
nitatem omnem conservatam
velint & auctam; infra alios
se non humiliant, rariora
& perfectiora virtutum exem-
pla nec ipsi edant, nec in aliis
ferant sine aliqua interna tristi-
tia &c. Id quod illis contingit,
vel quia initio non satis appre-
henderunt, quantam perfe-
ctionem religiosum institu-
tum requireret; vel sua negli-
gentia, dum inter occupatio-
nes externas sibi non satis at-
tenderunt, sensum sine sensu,
à bonis desideriis eò delapsi

sunt. Et horum quidem status plurima habet incommoda: nam multas imperfectiones & infirmitatem magnam admittit, solet esse conjunctus cum inconstantia, consolatione divina & pace interna vix fruitur, minus aptus est ad res magnas efficiendas: nam parum solidus est & firmus; sed mutabilitate rerum humanarum & respectuum necessario circumagi turbari que potest, & graviter nonnunquam concuti; non ita conciliat amorem hominum; habet & domi & foris invidiam hominum, quibus non satisfacit in omnibus, & non habet eam admirationem & approbationem hominum, quæ raram virtutem comitari solet; non pro-

protegitur peculiari divinæ
providentiæ favore, qui faciat,
ut omnia in optatos fines diri-
gantur: hunc enim divina bo-
nitas modum tenet cum homi-
nibus, quos tanta gratia, & vo-
catione adeo sublimi dignatur,
ut quo purius in Deum se & sua
omnia referunt, eò sollicitius,
non tantum quæ sunt spiritua-
lia provideat, sed cætera om-
nia adducat. Quando autem
non adeò, liberaliter se in De-
um effundunt, sed humanis
ducti rationibus partem sui,
suarumque actionum & studio-
rum sibi retinent ad vanam glo-
riam, hominumque favorem;
tunc Deus vel permittit, vel ju-
ste ordinat, ut aliquo alio huma-
no casu, vel consilio contrario

omnia in peius ruant. Quare
certissime positum hoc funda-
mentum teneamus, si, quam
statui nostro convenientem
perfectionem cognoverimus,
eam totam non serio fuerimus
amplexi quocunque prætectu
vel respectu, fore, ut divina
providentia pleraque nostra in-
sincera consilia evertat, nec pa-
tiatur, ut recessus à Deo sit no-
bis honoris vel alterius alicujus
boni accessio. Itaque qui se-
rio vult esse, qualis debet, &
propriæ vacare reformationi,
hoc primum agat, ut intentio-
nem suam defigat in finem sum-
mæ illius perfectionis asseque-
ndæ, & circa illum se stabiliat
& confirmet, ut nulla ratione
patiaturs se dimoveri, rarus, si
vel

vel minimum moveatur ea intentio, vel languescat nec posse succedere reformationem, nec quidquam aliud.

Hoc fine, velut termino ad quem, ita constituto, facile erit, determino à quo est recedendū, judicare, & sibi materiam propriæ reformationis constituere, nam ex bene formata ea intentione, Deo influente, lumen quoddam practicum statim diffundetur in omnes actiones nostras & internam dispositionem, quo, & quàm procul ab eo absimus, statim intelligemus, & quàm multa graviaque sint ea, quæ nos ab illo prohibent, discernemus; & incipient etiam motiva aliqua, viæque ea ipsa reformandi sese a-

perire. Huic, ut cooperetur, qui reformationi studet; si velit ordinatè procedere debet in primis materiam, circa quam emendandam constantia ejus versetur, sibi præscribere; deinde causas & fontes illius imperfectionis exquirere; ac tandem remedia, quibus uti in posterum debeat, eligere.

Materia reformationis sunt peccata graviora, imperfectiones, & alia si quæ sunt, perfectionis impedimenta. Hanc ut clariùs cognoscat, debet seipsum seriò & sine furo, & exultatione amoris proprii, secundum status sui finem examinare, & videre, qualis sit, & esse debeat respectu Dei, proximi & sui; quid desit in memoria.

moria, intellectu & voluntate, passionibus, sensibus externis, & lingua; quas experiatur inclinationes ad vitia, & num sentiat aversiones vehementes ab aliqua virtute: ex horum enim & similium discussione, quid in se sit reformandum, intuebitur.

Licet autem singula, etiam minima, agnoscere, bonum sit, parvi tamen animi, inutilis & infiniti laboris est singulis inhærere; sed tantum præcipua quædam notanda sunt, idque scripto, tum ad certiorrem circa ea, constantiorémque pugnam, tum ut in posterum catalogus ille memoriæ succurrat, & cum opus erit, possit ante oculos poni, ut in eo quasi legamus, quid nobis

176 Instructio 5.

desit. Deniq; ut, cum iterū idem examen fiet, facilius constet de provectu. Nec tamen ex imperfectiones parvæ censendæ sunt, quæ licet in se & natura sua parvi momenti sint, tamen in nobis valde malos effectus habent. Quare nunquam expendendæ sunt in se & in abstracto, sed quatenus in nobis existunt, & tales talésue effectus solent producere: nam hinc de earum gravitate judicari debet, & constare, num notandæ sint. Idem dicendum est de his etiam parvis defectibus, qui notabilem indecentiam habent annexam.

Possunt verò esse varii imperfectionum Fontes.

Primus est defectus luminis spiritualis necessarij ad eam

per.

perfectionem, quæ nobis proposita est: nam inde nascitur cæcitas spiritualis; unde & magni errores & magni lapsus voluntatis: sicut enim ad naturales actiones rectè disponendas oculum naturalis luminis dedit Deus; ita ad supernaturales actiones largitus est lumen supernaturale, oculum fidei, quo qui non utitur, fieri non potest, ut bene & Christianè vivat. Illi autem, qui ad majorem perfectionem vocati sunt, egent sine dubio clariore quodam lumine & fidei usu longè perfectiore. Quare solet Deus his infundere lumen sapientiæ, & præcipuè prudentiæ supernaturalis, qua actiones omnes suas in illum finem referant, ac

178 *Instructio 5.*

proinde perfectioni finis illius
proportionatas efficiant. Ad
hanc prudentiam spectant lu-
mina practica non generalia
tantum, sed particularia præci-
pue, & singulis accomodata,
quæ solet Deus infundere, sive
quando nos serio ad finem no-
strum attingendum in virtutum
omnium studio exercemus, si-
ve cum meditamur, sive cum
adversis rebus aut prosperis uti-
mur, aut cum legimus, audi-
musque spiritualia: nam Deus
ejusmodi semper lumina infun-
dit in animam, eoque abun-
dantiùs, quò & perfectio ma-
jor est, & eam magis serio & di-
ligenter prosequimur. Dicit non
potest, quantopere profit ad
salutem & perfectionem hujus-
modi

modi luminis abundantia, adeo
ut tota inde pene dependeat.
Quare necesse est, eam valde
impediri, & graves nasci im-
perfectiones, quando ea ab-
sunt eoque graviores, quo ma-
gis iis privamur; ut videmus
contingere hæreticis, qui ocu-
lo fidei carent, malis catholi-
cis, qui dictamina divinæ pru-
dentia respiciunt, & nonnullis
religiosis, qui licet abundant
mediis spiritualibus & occasio-
nibus magnis, tamen vel ne-
gligenti earum usu ea lumina
non habent, vel si habent ali-
quando, ea quasi à se repudi-
ant, & secum ipsi dissimulant,
ut liberiùs in sua laxitate perse-
verent. Immo verò nonnun-
quam sæcularia planè, & mun-
dana

180 *Instructio* 5.

dana dictamina perfectioni repugnancia admittunt, hisque utuntur, ut vitæ suarumque actionum directione. Talia sunt:

1. Esse nonnunquam temporari cedendum & dissimulandum.
2. Non esse homines tantæ perfectionis capaces modò, sed esse remittendum de pristina sinceritate, & de conscientia siue disciplinæ & instituti rigore; majores non ita scrupulosos fuisse &c.
3. Eas tantum penitencias, orationes, & opera esse approbanda, quæ imponit institutum; eos, qui præterea aliquid addunt, esse singulares.
4. Habendam esse rationem sui honoris; etiamsi id non exigat maius Dei obsequium.
5. Existinare, tibi ali.

aliquid perire, si te huic vel illi
submittas, sub illo te humilies,
ab illo quid patiaris, peius illo
habearis in vestitu, cubiculo,
cibo &c. is præ te honoretur,
idque alio intuitu, quam maio-
ris gloriæ Dei. 6. Curandum,
ut omnibus placeas, nemini
displiceas; unde fit ut in iocos,
& exteriora te effundas parum
de internis sollicitus. 7. Offi-
cium erga proximum adeo ex-
acte peragendum esse, ut inde
honoreris; unde quæ propriæ
sunt perfectionis negligas. 8.
Valetudinis eam esse rationem
habendam, ut corpus indul-
gentius, quam par sit, tracte-
tur. 9. Quæ corporis animæ-
que relaxationi concessa sunt,
ea ex rigore esse exigenda. Et
alia ejus rationis.

Se.

Secundus fons est naturalis propensio ad proprium bonum. Est enim appetitus universalis hominis; qui cum constet corpore & anima, eget bono aliquo tam pro corpore, quam pro anima, & à Deo voluntatem accepit, qua utrumque & appetat & prosequatur. Verum voluntas ipsa non apprehendit bonum illud, quod desiderat; sed est alia potentia; v.g. gustus apprehendit cibum, quem voluntas appetit: & quia bona spiritualia animæ non apprehenduntur perfecte; quia non potest intellectus Deum & divina intelligere, nisi perphantasmata; nec ita illa voluntati ut præsentia statuere, idcirco voluntas ad ea tardius & se-

fegni
que
& pa
tem
se &
cult
rò a
ge
ple
ali
qu
in
&
ma
ma
de
n
b
D
t

segniùs fertur, tanquam ad ea,
quæ aliquo modo sunt aliena,
& parùm necessaria ad præsen-
tem statum, & quasi remota à
se & altiora, multisque diffi-
cultatibus circumsepta. Et ve-
rò ad inferjora bona fertur lon-
gè vehementius, quia eorum
plena possessio fructioque ex
aliis potentiis inferjoribus,
quæ perfectè ea apprehendunt,
in ipsam voluntatem redundat,
& eam mirificè afficit; & quò
magis afficit, etiam deinceps
majori pondere voluntas in ea
dem trahitur; unde variæ incli-
nationes hominum ad varia
bona inferjora; quas cùm ratio
Dei gratiâ non cōercet intra
terminos, generantur peccata.
Sic quidam in bonum propriæ

excellentia magis propendent. Alij in avaritiam, &c. Hinc enim capitalia vitia oriuntur.

Tertius fons est in appetitu inferiori: is enim valde auget eam propensionem voluntatis in bona naturæ comoda. Cum enim hujusmodi sint ut plurimum delectabilia, mediante delectatione eorum comoditate & convenientiam voluntati magis commendat, ad quod habet passiones undecim, quas in illam immitit: licet enim à Deo datæ sint, ut non tantum ad bonum Vitæ necessarium acquirendum, malumque propulsandum nos juvent, sed etiam ad bonum virtutis nos promoveant; tamen, quia ad externa & inferiora hæc bona quæ per-

ci.

cipiunt, sunt quodammodo determinatæ, sæpe, licet voluntas videatur aliud velle, tamen eam secum rapiunt repugnante nequicquam ratione.

Quartus fons consistit in malis inclinationibus, quas quisque habet à natura, complexione & corporis habitudine: etsi enim undecim passionēs indifferenter hominem exerceant; non eadem tamen omnes ratione. Nam naturalis complexio generalem illam corruptionem determinat magis, & ad magis particulares effectus singulos facit propendere; hinc sanguinei ad risum & ludum sunt propensiores, sibi aliisque indulgentiores, parum ferij, & constantes. Biliosi ut plu-

186 *Instructio* 5.

rimum sunt superbi, ambitiosi impatientes alieni imperij. Phlegmatici somnolenti, tardi, otiosi. Melancholici tristes, obstinati, tenaces proprii iudicii, suspicaces, timidi &c. quia tamen varia est harum complexionum permixtio, & rarò aliquis invenitur, in quo adeò notabilis humor aliquis dominetur; hinc non facile potest notari, quæ sint cujusque inclinationes à complexione; licet facile quisque possit de se iudicium ferre.

Quintus oritur ex malis habitibus in sæculo, & postea in religione acquisitis, qui additi ad naturalem complexionem, & totius naturæ corruptionem magno impetu trahunt
ad

ad vitia; imò aliquando bonam
complexionem evertunt. Est
autem cujusque, oculos refle-
tere in pristinam vitam.

Sextus pendet ex occasioni-
bus externis ratione loci, effi-
cij, negotiorum, conversatio-
nis; per quas obiecta bonorum
creatorum ab externis sensibus
hauriuntur, & per eos in ani-
mam penetrant, & ibi sua præ-
sentia vehementer movent ap-
petitum, & passiones, eoque
vehementius, quò ea bona sunt
majora, & per hujusmodi oc-
casiones vivacius sensibus ex-
ternis, & per eos imaginationi,
appetitui, & voluntati repræ-
sentantur.

Septimus consistit in tenta-
tionibus à Dæmone illatis, Deo

id permittente, sive ad suam gloriam, dum ejusmodi tentationibus occasionem habet ostendendi divitias suæ bonitatis, misericordiæ, sapientiæ &c. sive ad nostram utilitatem, & virtutis exercitium, sollicitudinem acuendam, augendum meritum, & majorem coronam. Nihil potest dæmon in intellectum & voluntatem, sed tantum permittitur ejus exterius objectum per imaginationem repræsentare.

Quod facit, ut vehementer suadeat, & appetitum inferiorem comoveat, ut magnam vim faciat voluntatis ad quem finem utitur occasionibus externis, & interna nostra dispositione, quam idcirco diligenter explorat.

rat. Et hinc clarum est, hos omnes fontes & causas sæpe pertrahere ad peccata & imperfectiones, alias tamen aliis vehementius; id quod sedulo discernendum. Ut autem quis possit melius discernere, in primis necesse est, ferventer perat lumen cælitus: nam facile fit, ut hi fontes minùs nobis displiceant; quia, cùm penitus infideant animæ nostræ, & sint veluti naturales, facillimè sese tegunt, & nobis placent, exculanturque à nobis vel comitatis, charitatisve, aut humilitatis, vel zeli, alteriùsve virtutis prætextu.

Causa mali reperta, non est difficile remedium invenire. Remedia autem quædam sunt com-

190 *Instructio* 5.

communia & generalia, quædam particularia. Generalia sunt, quæ omni peccato aut imperfectioni, aut saltem multis obsistunt, ut est cogitatio novissimorum, præsentia Dei, deformitatis peccati &c. Quibus egregie munire mentem par est.

Particularia sunt, quæ magis particulariter obsistunt alicui vitio. Ea iterum sunt duplicia: nam quædam sunt in consideratione posita, alia aliquid præterea addunt. Eorum quæ in consideratione posita sunt, quædam sunt ejusmodi, ut vehementer hominem statim concutiant, ardentem ad perfectionem excitent, & ab omni imperfectione reddant
ali.

alienissimum. Et hæc præferenda sunt, quando urget præsens mali occasio, nam vehementi sua concitatione facilius voluntatem abducunt ab imminente periculo.

Quandoque autem considerationes non pariunt adeò vehementes voluntatis motus: sed intellectum ita clare & evidenter convincunt, ut solida & firma judicii proposita eliciat de eo quod sit factum opus, & evertant id omne, quod in vitio contrario speciosum apparere posset. Atque hæ præferendæ sunt, quando nihil est, quod urgeat: nam hujusmodi considerationes, cum in evidenti ratione fundentur, vires capiunt ipso tempore, & paulatim
mag

magnos motus concitant, pariuntq; remorsus in conscientia utilissimos, dum referunt veritatem aperte cognitam.

Quæ verò aliquid addunt considerationi, habent multum momenti, & præcipue valent ad ipsos fontes cœercendos. Talia sunt actus interni & externi contrarij ipsis peccatis & imperfectionibus.

Atque notandum est: ut remedia apta eligas, in primis necesse est, coram Deo totam rem discutere, & eius auxilio impensius implorato, illa eligere ante alia omnia, quæ tibi suggesta fuerint. Quam ad rem tamen iuvare debes alterius viri spiritualis consilio. Deinde ea eligantur potissimum

re.

remedia, quæ. 1. Fontes ipsos directè impugnēt, & exsiccent. 2. Cuiusque naturæ & statui convenient. 3. Cogitanti facile occurrant: unde & frequenter repetenda sunt, memoriæque firmiter imprimenda, ut meliora reddantur.

*Inclinationes nonnullæ,
quæ multarum imperfectionum
fontes esse solent.*

Ordinaria in oratione, spiritualibusque exercitiis negligentia, vel distractio, aut ariditas, languor, & defectus spiritus; universalis quædam debilitas in virtutū perfectionisq; studio; defectus obedientiæ & subiectionis voluntatis solitæ vo-

luntati superiorum repugnare,
defectus internæ recollectionis
cum secum habitare nescit, sed
ad exteriora se totum effundit,
neque ea solet ab interno prin-
cipio moderari.

Amor propriæ Excellentia,
honoris, gloriæ.

Iracundia, impatientia.

Aversio à fratribus & defe-
ctus charitatis quocunque præ-
textu.

Inclinatio nimia ad corporis
commoda, recreationes, & ea,
quæ ad sensualitatem spectant.

Defectus sinceritatis & sim-
plicitatis agendo præcipuè
cum superioribus; quo fit, ut
illis clarè non aperiamus nos,
sed subterfugiamus eorum ocu-

los

los, & velimus omnia nostra
illis esse occulta.

Defectus simplicitatis in no-
stra conversatione.

Neglectus quidam conscien-
tiæ parum timoratae & leviora
peccata parvi facientis.

Dissolutio & laxitas in reli-
giosæ vitæ & disciplinæ obser-
vatione otiositas & temporis ia-
ctura, præcipue cum fit ex ræ-
dio laboris, averſio animi á ſu-
periore, contentiones cum aliis
& pertinacia, detractio, mur-
muratio, discordiarum semina-
tio, pacis perturbatio, quo-
cunque modo fiat.



Appendix utilissima.

*Septem genera questionū,
pro meditationibus quotidianis
totius Anni in 7. Dies distributas
additis totidem devotionis ex-
ercitiorum generibus.*

Speſtant hæ quæſtiones non
eum ſolummodo finem, ut in in-
quirenda, dandaque ſingulis
reſponſione divinæ charitatis
& devotionis ignem quotidie
ſuſcitare; verum etiam eadem
opera particularem quovis
hebdomadis die devotionem,
magno tuo ſolatio & fructu, ſi
conſtanter pergas, exercere
valeas; videlicet die dominica
erga Deum unum, & trinum
Chriſtiq; myſteria glorioſa; fe-
ria

ria 2. erga sanctum Angelum
Custodem, sanctosque Micha-
elem, Gabrielem, Raphaelem
omnesque Angelorum choros.
Fer. 3. Erga SS. Apostolos, Mar-
tyres, Confessores, Virgines, a-
liasque Sanctas Fæminas, in
genere, & erga aliquos in spe-
cie. Feria 4. Erga Sanctissimum
Patriarcham Christi Nutritum
Iosephum. Fer. 5. Erga Sanctis-
simum Eucharstiæ Sacramen-
tum. Fer. 6. Erga Cor Iesu dul-
cissimū. Sabbato erga Beatissi-
mam Virginem Mariam. Por-
rò licet arbitrarium tibi sit, de-
votionis exercitia pro tuo gu-
stu in quemvis diem designare
& ad libitum suscipere; tamen
aliqua determinare operæ pre-
mium duxi pro iis maxime, qui

198 Instructio 5.

hunc in se laborem suscipere
vel nolunt, vel nequeunt. Simi-
liter etsi modus meditandi variis
varius placeat & diversus; tamē
hunc in istis quæstionibus maxi-
me servire existimo; ut videli-
cet, præmissis præmittendis,
quæstionem tibi proponas, &
solidam aliquam responsionem
excogites (quod etiam ante
meditationem dum eam præ-
paras taciendum est) quam de-
inde responsionem, seu propo-
sitionē viva fide appræhensam
& creditam, aut etiam, si liqui-
da satis non est, efficaciter pro-
batam & persuasam, per singu-
los terminos categorematicos
& syncategorematicos, ut lo-
quimur in scholis, expendas, in-
deque conclusiones practicas,

Meditationes 199

& congruos affectus elicias :
addito ad finem ardente collo-
quio ad eum , vel eos , cui ea
dies dedicata est , ut dominica
ad Deum &c. fer. 2. ad San-
ctum Anglum Custodem , vel
alium vel omnes Angelos & sic
deinceps. Methodus ista facile
efficiet , ut alio ad quotidianas
meditationes libro opus nō ha-
beas. Deniq; etiam hoc admo-
nendus es, posse quina illa, sin-
gulis diebus præscripta exerci-
tia comodissime, paucis exce-
ptis , fieri in totidem venerabi-
lis Sacramenti visitationibus ;
quarum 1. manè : 2. Circa
horam 7. 3. post recreationem
4. Ante cœnam 5. Ante som-
num utilissime magnoque cum
spiritualis profectus incremen-
to suscipi posset.

Dies

Dies Dominica.

Domino Deo consecranda.

Quinque tuo arbitrato tempora hodie constitue; quibus Dominum Deum tuum devotissimè adores.

Quæstiones 52. de Deo.

Daturne Deus? 2. Quid est Deus? 3. Estne unus? 4. Estne trinus? 5. Vbi est? 6. à quo est? 7. A quo tempore existit? 8. Quamdiu erit? 9. Quot habet perfectiones? 10. Cur est? 11. Unde beatus? 12. Quis fecit mundum? 13. Cur fecit? 14. Quomodo fecit? 15. Qualem fecit? 16. Per quid fecit? 17. Quando fecit? 18. ex quo fecit? 19.

Quis

Meditationes 201

Quis mundum redemit? 20.
Quomodo redemit? 21. Cur
redemit? 22. Quid ad hoc eum
permovet? 23. Quid fecit in
instanti suæ incarnationis? 24.
Quid in utero materno? 25.
Quid in stabulo? 26. Quid in
templo post 40. Dies à partu?
27. Cúr fugit in ægyptum? 28.
Quid fecit duodennis? 29.
Quid in Cana Galilææ? 30. Quid
post suam à morte resurrectio-
nem? 31. Quibus & quomo-
do apparuit? 32. Quomodo
ascendit ad cælos? 33. Quo-
modo misit spiritum sanctum?
34. Qualem potestatem habet
in cælo? 35. Quis Ecclesiam
sanctificavit, & quomodo?
36. Quomodo obtinentur dona
spiritus sancti? 37. Quomodo
Deus

Deus est trinus? 38. Quot
 modis se Deus communi-
 cat homini? 39. Cur Deo
 est credendum? 40. Cur in eo
 sperandum? 41. Cur supremo
 cultu prosequendus? 42. Cur
 amandus? 43. Quomodo amā-
 dus? 44. Cur voluntas nostra
 cum ipsius voluntate confor-
 manda? 45. Cur & quomodo
 orādus? 46. Quomodo Deus est
 noster Pater? 47. An providus?
 48. Estne Christus noster Rex?
 49. Estne magister? 50. Estne
 Deus etiam in nobis? 51.
 Quot modis est in nobis? 52.
 Quomodo regnat in nobis?

Feria II.

Sanctis Angelis sacra.

Quinque actus erga S. An-
 ge.

Meditationes 203

gelum C. diversis horis exerce.
1. Te ei commenda. 2. Pro-
pone eius inspiraciones sequi.
3. Gratias age pro acceptis ab
eo hucusque beneficiis. 4.
Eum honora aliquo ipsi grato
opere. 5. Examine, quo-
modo te erga eum geras.

Quæstiones 52. de *S. Angelis.*

1. Quando creavit Deus An-
gelos? 2. Cur creavit? 3.
Quid sunt angeli natura? 4.
Quid officio? 5. Quid gratia?
6. Quid charitate erga Deum?
7. Quid erga hominem? 8.
Ubi creati? 9. Cur aliqui
damnati? 10. Quis eos cælo
exturbavit? 11. Quot sunt
An-

- Angeli? 12. Quot & qui cho-
ri? 13. Quid Angeli? 14.
Quid Archangeli? 15. Quid
Throni? 16. Quid domina-
tiones? 17. Quid principa-
tus? 18. Quid potestates? 19.
Quid virtutes? 20. Quid che-
rubim? 21. Quid Seraphim?
22. Quis Tobiam duxit? 23.
Quis Asmodæum pepulit de
Sara? 24. Quis Tobiam seni-
orem curavit? 25. Quis B.
Virgini salutem detulit? 26.
Quibus Deus committit custo-
diam hominum? 27. Habent-
ne etiam provinciæ, civitates,
domus suos Custodes? 28.
Quis est ad latus tuum? 29.
Quis bona tibi suggerit? 30.
Quis mala avertit? 31. Quis
orationes tuas Deo defert? 32.
Quis

Quis pro te vigilat? 33. Quis
observat? 34. Quis te adiuvat?
35. Quis tibi maxime fidelis?
36. Quis te non deserit etiam
desertus? 37. Quomodo An-
gelus tuus te regit? 38. Ha-
besne etiam malum Angelum?
40. Quomodo te geris erga tu-
um custodem? 41. Quales
ej gratias refers? 42. Quomo-
do eum observas? 43. Quo-
modo inspirationibus obsecun-
das? 44. Quomodo eum re-
vereris? 45. Quomodo te ej
commendas? 46. Quid petis
ab eo? 47. Quoties de eo co-
gitas? 48. Quomodo erga
S. Michaellem affectus es? 49.
Quam in eo ponis fiduciam?
50. Honorasne S. etiam Gabri-
elem? 51. Petisne auxilium

N

a S.

à S. Raphaële? 52. Quomodo omnes Angelos in communi reuereris?

FERIA III.

Devotio erga Sanctos

Apostolos, Martyres &c.

Quinque etiam hic diversis
horis sanctos istos peculiariter
arbitrario cultu honora. I.

N. 2. SS. Martyres, præcipue

N. 3. SS. Confessores, & præ
cæteris N. 4. SS. Virgines,

specialiter N. 5. SS. reliquas
fæminas, præsertim N. quam
videlicet, vel quos in speciales
Patronos elegisti.

Questiones 52. de istis.

I. Quales in Apostolos ele-
Ai?

Ati? 2. Qualiter cum IESU
sunt conversati? 3. Quid ab
eo docti? 4. Quales in Passio-
ne Christi? 5. Cur Petrus ne-
gavit? 6. Qua prærogativa do-
natus Joannes? 7. Cur fuge-
runt cæteri? 8. Quales post
passionem? 9. Quales in pente-
coste? 10. Quales in prædica-
tione? 11. In quo S. Petrus
specialiter imitandus? 12. In
quo S. Paulus? 13. In quo S.
Ioannes? 14. In quo S. Ioan-
nes Baptista? 15. Quomodo
passi SS. Martyres? 16. Et Cur?
17. In quo imitandi? 18. Quo-
modo colendus S. N. Patro-
nus tuus? 19. Quod martyrum
præmium? 20. Quinam di-
cuntur confessores? 21. Quo-
modo vicerunt tentationes?

22. Quomodo subiugârunt
carnem? 23. Quomodo mun-
dum vicerunt? 24. Quomodo
dæmones? 25. Qualem ha-
buerunt fidem? 26. Qualem
charitatem? 27. Qualem re-
ligionem Deique cultum? 28.
Quales tuere in oratione? 29.
Quales in mortificatione? 30.
Quales in animarum zelo? 31.
Quales in regimine? 32. Quæ
fuit eorum sanctitas? 33. Quæ
intentionis puritas? 34. Quæ
voluntatis resignatio? 35. Qua
morte defuncti? 36. Quas
persecutiones pertulere? 37.
Quæ præmia consecuti in hac
vita? 38. Quæ in altera? 39.
Quantum imitandi? 40. Quo-
modo specialiter S. N. Patro-
nus colendus? 41. Quid spe-
ciale

ciale in SS. Virginibus colendum? 42. quid imitandum? 43. Quomodo vicerunt dæmonis astutias? 44. Quas passæ tentationes? 45. quomodo amaverunt Christum? 46. quomodo vicissim ab eo amatae? 47. Quomodo præmiatae? 48. Quid speciale in S. Teresia? 49. In quo specialiter imitanda? 50. Quomodo S. N. Patrona præcipue colenda? 51. Quàm fortes fuerunt aliae SS. mulieres? 52. Quàm heroicae Martyres?

FERIA III.

S. Iosepho sacrata.

Quinque itidem hodie tempora ad S. Iosephum peculiari-

ter colendum, constitue; quorum 1. recitentur in ejus honorem 7. Pater & Ave. 2. speciali te eo affectu commenda. 3. Pete ab eo peculiarem aliquam gratiam. 4. Saluta eum per cor B. V. Mariæ 5. Eum cum Jesu & Maria in Prandio & Cæna convivam adhibe.

Questiones 52. de S. Iosepho.

1. Quo stemmate ortus? 2. Cuius conditionis? 3. qualium morum? 4. Ad quid à Deo electus? 5. quali providentia deductus? 6. quomodo cum Virgine desponsatus? 7. quomodo cum ea vixit? 8. qualis in matre de sponsa gravida?
- 9.

Meditationes 211

9. quid fecit IESU nascituro?
10. quomodo adstitit nato? 11.
qualis pro Iesu sollicitudo? 12.
quid cum Magis actum? 13.
quid in templo, Christo præ-
sentato? 14. quid Herode per-
sequente? 15. quid in Ægy-
pto? 16. quid in reditu? 17.
quid anno Christi duodecimo?
18. quid toto tempore reli-
quo? 19. quomodo mortuus?
20. quales ejus virtutes? 21.
In quibus præcipuè imitandus?
22. qualis fuit in refectio-
ne corporis? 23. qualis in mor-
tificatione? 24. qualis in o-
ratione? 25. qualis in Dei
præsentia? 25. qualis cum Chr-
sto conversatio? 27. qualis in
labore? 28. qualis in adver-
sitatibus? 29. qualis in cha-

212 *Instructio* 5.

ritate proximi? 30 qualis in
amore Dei? 31. qualis in mi-
sericordia? 32. qualis in mansue-
tudine? 33. qualis in obedi-
entia? 34. qualis in castitate?
35. Qualis in paupertate? 36.
qualis in humilitate? 37. Fuit-
ne prudens? 38. Fuitne fortis
& magnanimus? 39. Fuitne
verax & fidelis? 40. Quomo-
do præmiatus in hac vita? 41.
quomodo in altera? 42. Estne
magnus Patronus? 43. In qui-
bus maximè subvenit? 44.
Quomodo colendus? 47. quo
fructu eum coluit S. Teresa?
48. quomodo eum coluit? 46.
Cur singulariter amandus? 50.
quomodo præmiantur ejus cul-
tores? 51. quomodo eum co-
luit B. Virgo? 52. quomodo Je-
sus?

Feria

FERIA V.

*Pro cultu SS. Altaris
Sacramenti.*

Eadem, quæ heri, quinque tempora etiam hodie observari convenit; ita ut 1. Spiritualiter saltem cõmmunices. 2. Brevi meditationiuncula aliquod ejus mylterium expendas. 3. Illud speciali devotione adores. 4. In ejus honorem aliqua parte cibi te prives. 5. Illud Patri æterno pro tuis peccatis offeras.

*Questiones 52. de Ven.
Sacramentum.*

1. Quis instituit? 2. quando?
3. quomodo? 4. Cur?
N 5 5. quid

214 Instructio 5.

5. quid est eucharistia? 6. quid
ejus institutioni præmisit? 7.
quæ misteria in ea contien-
tur? 8. quæ miracula? 9. quæ
gratiæ? 10. quis ejus minister?
11. quomodo offertur in Sa-
crificio? quid significant cære-
moniæ? 13. Estne adoranda?
14. quomodo visitanda? 15.
Quomodo suscipienda? 16.
qui ejus sunt effectus? 17. quo-
ties suscipienda? 18. Estne
Christus ipse præsens? 19. quo-
modo in ea existit? 20. Estne
cum s. vulneribus? 21. quo-
modo sacrum audiendum? 22.
Quos fructus confert missa?
23. qualis puritas requiritur ad
communionem? 24. qualis
amor? 25. quale desiderium?
26. qualis humilitas? 27. qua-
lis

lis fides? 28. qualis gratiarum
actio post communionem? 29.
qualis devotio? 30. quale cum
Christo colloquium? 31. Un-
de tepor post frequentes com-
muniones? 32. quid significat
in missa confessio? 33. quid in-
troitus? 34. quid epistola &
evangelium? 35. quid offer-
torium? 36. quid præfatio? 37.
quid canon? 38. quid elevatio?
39. quid oratio dominica? 40.
Agnus Dei quid? 41. quid com-
munio? 42. quid reliqua? 43.
Estne missæ Sacrificium latreu-
ticum? 44. Estne Eucharisti-
cum? 45. Etiam propitiatori-
um? 46. quarum rerum impe-
tratorium? 47. Estne valor ipsi-
us infinitus? 48. quid est com-
munio spiritualis? 49. quoties
faci-

facienda? 50. quomodo nutrit
 Eucharistia? 51. Quomodo
 extinguit concupiscentiam; 52.
 Cur asservatur in Tabernaculo?

FERIA VI.

Cordi IESU dedicanda

Actus illi quinque ad cor IESU juxta horas jam distributas sic ordinari possunt. 1. Offer tuum Cor cordi IESU, ejque immerge. 2. Spiritualiter in ejus honorem communica, & si potes, sacrum audi speciale. 3. Coram imagine cordis JESU aliquid ora. 4. Abnega semel tuam voluntatem & cordis aliquod desiderium ad honorem cordis Jesu? 5 omnes amatores IESU ad cor ejus congrega.

Quae

*Quæstiones 52. de hoc
ipso Corde.*

1. Cor JESU cur veneran-
- dum? 2. Qua devotione? 3.
- quomodo, & quoties? 4. quæ
- continet mysteria. 5. quid
- egit in primo incarnationis in-
- stanti? 6. quid in utero mater-
- no? 7. quid in visitatione Elisa-
- beth? 8. Quid in nativitate?
9. quid in visitatione pastorum?
10. quid in circumcisione? 11.
- Quid in magorum adoratione?
12. quid in persecutione He-
- rodas? 13. quid in fuga in Ægy-
- ptum? 14. quid in ægypto?
15. quid longè prius in præsen-
- tatione? 16. quid anno vitæ
- duodecimo? 17. quid posthac
- ulque ad annum trigessimum?
- 18.

218 *Instructio* 5.

18. quid in baptismo? 19. quid
in deserto? 20. Quid in tenta-
tione? 21. quid in cana Gali-
lææ? 22. quid in vocatione
Apostolorum? 23. quid in mis-
sione eorundem? 24. quid in
tolerandis inimicis? 25. quid
in animabus venandis? 26.
Quid in fame, siti &c? 27.
quid in oratione? 28. quid in
docendo? 29. quid in exhor-
tando? 30. quid in castigandis
discipulis? 31. quid passum est
hoc cor in proditione Iudæ?
32. quid in monte oliveti? 33.
Quid in comprehensione? 34.
quid coram Anna? 35. quid à
Petro? 36. quid à cæteris dis-
cipulis? 37. quid à Matre sua?
38. quid coram Caipha? 39.
quid coram Pilato? 40. Quid

coram Herode? 41. quid in
flagellatione? 42. quid in spi-
nea coronatione? 43. quid in
Ecce Homo? 44. quid in mor-
tis sententia? 45. quid in Cru-
cis baiulatione? 46. quid in ve-
stium detractioe? 47. quid
in affixione ad crucem? 48.
quid in cruce pendens? 49.
quid 7. Sacra verba pronunti-
ans? 50. quid in morte? 51.
Cur apertum? 52. Qui thesau-
ri hîc latent?

SABBATO.

B. Virg. Mariæ sacro.

Quina devotio sic persolva-
tur. 1. B. Virginem in matrem
& Patronam elige. 2. Salu-
tem Angelicam devotè & cun-
ctan-

Stanter recita. 3. Lege aliquid de ea. 4. Omnes tuas necessitates ejpande. 5. Lytanias lauretanis singulari devotione recita.

*Quæstiones 52. de eadem
B. Virgi. Maria.*

1. Quæ est ista? 2. quomodo electa? 3. quomodo concepta? 4. quomodo & quando in templo præsentata? 5. quomodo vixit ante desponsationem? 6. Quando desponsata? 7. Et quare? 8. Cui? 9. quomodo JESUM concepit? 10. quid præcessit? 11. Cur visitavit Elisabetham? 12. Quomodo? 13. Quando? 14. Quomodo se gessit, Iosepho suspicionibus agi-

Meditationes 221

- tato? 15. quomodo peperit?
16 quid fecit nato Iesu? 17 qua-
liter se gessit erga pastores?
18. Qualiter erga tres reges?
19. qualiter in Christi circum-
cisione? 20. Qualiter in pu-
rificatione? 21. Qualiter in
fuga in Ægyptum? 22. Quid
fecit reversa usque ad annum
Christi 12? 23. Quomo-
do Ierosolymæ Iesum amisit?
24. Ubi invenit? 25. Quo-
modo se deinceps erga eum
gessit? 26. Quid fecit in nu-
ptiis Canæ? 27. quid sub Chri-
sti prædicatione? 28. Quid in
ejus possessione? 29. Qui fuit
doloris gladius? 30. Quomodo
Cruci adstitit? 31. Quomodo
erga S. Joannem se habuit?
32. Quomodo hic erga illam?

222 *Instructio 5.*

33. Quamdiu vixit post filii
passionem? 34. Cur? 35. Quo-
modo erga Apostolos & fide-
les se gessit? 36. Quomodo
morta? 37. Quomodo in cæ-
los assumpta? 38. Quomodo
coronata? 39. Quanta dignitas
maternitatis Dei? 40. Quan-
ta puritas virginitatis? 41. Quan-
tus in ea fervor proficiendi?
42. Estne mater nostra? 43.
Quomodo amanda? 44. Estne
regina & domina nostra? 45.
Quomodo veneranda? 46.
Estne advocata? 47. Quomo-
do invocanda? 48. Estne spe-
culum justitiæ? 49. Quomo-
do imitanda? 50. Quid con-
fert honorantibus & amanti-
bus se? 51. Quomodo gratia
plena est? 52. Quanta in glo-
ria?

ria? 53. Estne amabilis, pulchra, benigna?

Habes jam hîc, benigne lector, materiam abundantissimam pro singulis quotidie meditationibus per integrum annum. Utere igitur, si placet, & fructuere.

Appendix altera.

Regulæ quædam, & monita

S. Ignatij ad profectum spiritualem valde utiles

& necessariæ.

Non potui mihi satisfacere, nisi has tuo, meoque commodo exscriptas huic libello, ut ad manum semper essent, inferuissem. Unde & te hoc additamentum boni consulturum,

ac

124 *Instructio* 5.
ac familiare tibi redditurum
spero.

I.

*Regula aliquot ad motus ani-
mæ, quos diversi excitant spiritus,
discernendos, ut boni solum ad-
mittantur, & pellantur mali.*

Advertendum est, quod po-
tissimum conveniunt exercitiis
primæ hebdomadæ, seu via pur-
gativa.

Prima regula est: quod illis,
qui facile peccant lethaliter, &
peccatum Peccato addunt, fe-
re solet inimicus noster illece-
bras carnis, & sensuum delecta-
tiones obiicere, ut eos teneat
Peccatis plenos, ac semper cu-
mulum adaugeat. Spiritus
verò bonus è contrario consci-
entiam illorum pungit assidue,
&

& per synderesis rationisque officium à peccando deterret.

Secunda : quòd aliis hominibus, qui se à vitiis, & peccatis purgandos curant sollicitè, & in obsequii divini studio magis ac magis indies promonent, immitit spiritus malignus molestias, scrupulos, tristitias, rationes falsas, & alias id genus perturbationes, quibus profectum illum impediat. Spiritui autem bono ex opposito, proprium consuetumque est, rectè agentibus animum ac vires addere, consolari, devotionis lachrymas ciere, illustrare mentem, & tranquillitatem dare, sublatiis obstaculis omnibus, ut expeditius, alacriusque per

per opera bona semper ultra
tendant.

Tertia; quod spiritualis pro-
priè consolatio tunc esse nosci-
tur, quando per internam
quandam motionem exarde-
scit anima in amorem creato-
ris sui, nec jam creaturam ul-
lam, nisi propter ipsum potest
diligere. Quando etiam lachri-
mæ funduntur amorem illum
provocantes: sive ex dolore
de peccatis profluant, sive ex
meditatione Passionis Christi,
sive ex causa aliâ qualibet, in
Dei cultum, & honorem rectè
ordinatâ. Postremò consola-
tio quoque dici potest, fidei,
spei, & charitatis quodlibet au-
gmentum. Item lætitia om-
nis, quæ animam ad cælestium

rerum meditationem, ad studium salutis, ad quietem, & pacem, cum Domino habendam solet incitare.

Quarta; quod spiritualis est contra desolatio vocari debet quævis animæ obtenebratio, conturbatio, instigatio ad res infimas, seu terrenas, omnis denique inquietudo, & agitatio, sive tentatio, trahens in diffidentiam de salute, & spem, charitatemque expellens, unde se anima tristari, tepescere, ac torpere sentit, & de ipsius Dei Creatoris sui clementia propè desperare, sicut enim consolationi opponitur desolatio, ita etiam quæ ab utraque oriuntur cogitationes, sunt inter se prorsus oppositæ.

Quin-

176 Instructio 5.

Quinta; quod tempore desolationis nihil deliberandum, aut innovandum est circa propositum animi, aut vitæ statum, sed in eis perseverandum, quæ fuerant prius constituta, puta præcedente die vel hora consolationis.

Quemadmodum enim dum fruitor quis consolatione illa, quam diximus, non proprio suo, sed boni spiritus instinctu regitur, ita obversante sibi desolatione agitur à malo spiritu, cujus instigatione nihil unquam rectè conficitur.

Sexta; quòd tamen si desolatione affectus homo priora sua consilia minime debet immutare: expediet tamen provideri, & augeri ea, quæ contra de-

desolationis impellunt, tendunt, qualia sunt, insistere orationi, & meditationi cum discussione sui, ac poenitentiae aliquid assumere.

Septima; quod quando premimur desolatione, cogitandum est, nos interim relinqui à Deo nobis ipsis, Probationis causam, ut per naturales quoque vires, insultibus inimici nostri obsistamus. Id quod possumus haud dubie, assistente nobis jugiter auxilio divino, licet tunc nequaquam sentiantur, eò quod fervorem pristinum charitatis Dominus subtraxerit; relictam nihilominus gratiam, quæ ad bene operandum, & ad consequendam salutem satis esse queat.

O

Octa.

Octava : quod hominem, tentatione pullatum, mirè iuvat patientiæ servandæ studi-
um : ut quæ vexationibus hu-
iusmodi propriè opponitur, &
è diametro resistit. Accersenda
etiam spes est, & cogitatio ad-
futuræ brevi consolationis : si
præsertim per sanctos conatus
in sexta regula signatos, deso-
lationis impetus frangatur.

Nona : quod causæ desola-
tionis tres sunt præcipuæ.

Prima : quia propter no-
stram in spiritualibus studiis seu
exercitiis tepiditatem, atque
acediam, consolatione divinâ
meritò privamur.

Secunda : ut probeamus, qui-
nam simus, & quomodo in Dei
servitium, & honorem, abs.

que

que præsente quodam consola-
tionum, donorumque spiritu-
alium stipendio, nosmetipsos
impendamus.

Tertia: ut certi plane' simus,
nostrarum virium non esse, vel
acquirere, vel retinere fervo-
rem devotionis, vehementiam
amoris, abundantiam lachry-
marum, aut aliam quamlibet
internam consolationem: sed
omnia hæc gratuita esse Dei
dona quæ si indicemus nobis,
ut propria, superbiæ & vanæ
gloriæ crimen, non sine salutis
gravi periculo, incurrimus.

Decima: quod fruenti ho-
mini consolatione prospicien-
dum est, quo le pacto gerere
poterit, desolatione deinceps
occurrente: ut jam inde acri-

230 *Instructio* 5.

moniā & robur animi mature
compareret, ad impetum ejus
reprimendum.

Undecima: ut ille idem, af-
fluente consolatione se ipsum
deprimat, ac vilefaciat quan-
tū potest: reputando secum,
quā imbellis, quāque igna-
vus esse apparebit, desolatio-
ne impugnante: nisi per gratiæ
& consolationis divinæ opem
citò sublevetur. Contra verò
ille, quem desolatio molestat,
æstimare debet, cum Dei gra-
tia se posse plurimum, facile-
que adversarios suos omnes de-
victurum esse, dummodo in Dei
virtute collocet spem suam, &
animum suum corroboret.

Duodecima: quòd hostis no-
ster, naturam & morem muli-
ebrem

ebrem refert, quoad imbecillitatem virium, & animi pervicaciam. Nam sicut fœmina cum viro rixans si hunc conspexerit erecto, & constante vultu sibi obsistere, abiicit illicò animum, ac terga vertit: sin verò timidum, fugacemque esse animadverterit, in extremam surgit audaciam & illum ferociter invadit. Itidem consuevit dæmon animo & robore planè destitui, quoties spiritualem athletam corde imperterrito, ac fronte ardua tentationibus videt reluctari; sin autem trepidet, ad primos imperus sustinendos, & quasi animum despondeat: nulla est bestia super terram, inimico illo tunc efferaior, acrior, &

232 *Instructio 5.*

pertinacior in hominem : ut cum perniciæ nostræ malignæ, obstinataque mentis suæ desiderium adimpleat.

Decima tertia : quod idem inimicus noster morem insequitur nequissimi cujuscumque amatoris, qui puellam, honestorum parentum filiam, vel uxorem viri alicujus probi, volens seducere, summopere procurat, ut verba & consilia sua occulta sint : nihilque reformidat magis & ægrè fert, quàm si puella patri suo, vel uxor marito, illa patefaciat : cum sciat hoc pacto de votis & conatibus suis actum esse. Ad eundem modum obnixè satagit diabolus, ut anima, quam circumvenire cupit, ac perdere

dere, fraudulenter suas suggestiones teneat secretas. Indignatur verò maxime, & gravissimè cruciatur, si cui vel confessionem audienti, vel spirituali homini molimina sua detegantur; à quibus ita excidere se funditus intelligit.

Decima quarta: quòd solet adversarius imitari aliquem belli ducem; qui obsessam arcem expugnare, atque deprædari cupiens, exploratâ prius naturâ & munitione loci, debiliorem partem aggreditur. Sic nimirum & ille circuit animam, & callidè inquirit, quarumnam virtutum præsidiis (moralium scilicet, aut theologicarum) ipsa vel munita vel destituta sit: eaque potissimum parte

parte machinis omnibus ad
motis irruit, ac subvertere nos
sperat, quàm in nobis minùs
cæteris firmatam, custoditam-
que esse præviderit.

2.

*Regula alia utiles ad plenio-
rem spirituum discretionem, &
secunda hebdomada, seu viæ,
quam illuminativam vocant,
potissimùm convenientes.*

Prima est: quod proprium
est Dei & Angeli cuiusque bo-
ni, veram infundere spiritua-
lem lætitiã animæ, quam mo-
vent, sublata tristitiã & pertur-
batione omni, quam ingessit
dæmon; cùm hic e contrario so-
phisticis argumentis quibus-
dam, veri speciem præ se fe-
rentibus, lætitiã illam, in ani-

ma

ma repertam, oppugnare soleat.

Secunda: Solius est Dei, consolari animam, nulla præcedente consolationis causâ; cum sit hoc proprium creatoris, suam ingredi creaturam, & illam in amorem sui totam convertere, trahere, & mutare. Causam verò præcedere nullam tunc dicimus, quando nec sensibus nec intellectui, neque voluntati nostræ quidquam objectum est, quod ejusmodi consolationem causare ex se possit.

Tertia: quoties præcessit consolationis causa, auctor ejus potest existere tam malus Angelus, quàm bonus; sed ad fines tendunt contrarios: bonus

236 Instructio 5.

nus quidem, ut anima in boni cognitione, & operatione magis proficiat; malus autem, ut male agat illa, & pereat.

Quarta: id moris est spiritui maligno, ut in lucis Angelum transfigurans sese, cognitis piis animæ votis, primum obsecundet, mox inde ad perversa sua desideria illam alliciat. Simulat etenim ab initio bonas, sanctasque hominis cogitationes sequi, ac fovere, & deinde in occultas fallaciarum suarum pedicas paulatim tractum illa laqueat.

Quinta: sedulo & accurate excutiendæ sunt cogitationes nostræ circa principium, medium & finem suum. Quæ tria si recte se habeant, Angeli boni

argumentum est, cogitationes illas suggerentis; sin autem per discursum mentis aliquid offertur vel sequitur, quod ex se malum sit, vel avocet à bono, vel ad minus bonum impellat; quàm anima prius quærendo sequi decrevisset: vel animam ipsam defatiget, angat, ac perturbet, sublatâ, quæ prius aderat, quiete, pace, & tranquillitate; tunc erit indicium auctorem esse cogitationis hujusmodi spiritum malignum, ut pote utilitati & saluti nostræ semper adversantem.

Sexta: Quoties contingit in aliqua suggestione deprehendi hostem ex cauda sua serpentina, id est, fine malo, quem semper nobis insinuare studet;

tunc

154 Instructio 4

tunc plurimum juvat revolvere
discursum totum, & notare,
quid ab initio prætexuerit bo-
næ cogitationis, & quomodo
præcedentem spiritualis gustus
suavitatem, & animi serenita-
tem sensim amovere, ac vene-
num suum infundere tentârit:
ut per hujusmodi experimen-
tum cognitæ illius fraudès faci-
lius deinceps caveantur.

Septima: Eorum, qui pro-
movent in bono salutis, ani-
mis se insinuat uterque spiritus
diverso modo: bonus quidem
leniter, placide, ac suaviter,
sicut aquæ stilla in spongiam il-
labens, malus verò duriter,
implacide & violenter, cum
strepitu quodam, sicut imber
decidens in petram. Illis au-
tem,

tem, qui in dies tendunt in de-
terius, oppositum prorsus usu-
venit. Cujus sanè diversitatis
ratio est, quatenus Angelo u-
trilibet similis est, vel dissimilis
animæ ipsius dispositio. Si e-
nim contrarium sibi eam alter-
uter spiritus invenerit, cum
strepitu & pulsu, qui facile ad-
verti queat, ei se conjungit; si
conformem verò, tanquam in
propriam & apertam domum
subit cum quiete.

Octava: Quoties sine præ-
via ulla causa consolatio nobis
adeſt: quamvis ei tanquam di-
vinitus immiſſæ, ut supra di-
ctum est, nihil fallaciæ subeſſe
poſſit; debemus tamen attentè
& ſollicitè diſtinguere præſens
conſolationis tempus à proxi-

256 *Instructio* 5.

mo sequente, in quo anima fervet adhuc, & favoris divini nuper accepti sentit reliquias; nam posteriore hoc tempore frequenter accidit, ut vel ex habitu, discursu, & iudicio proprio, vel ex boni aut mali spiritus instinctu aliqua sentiamus, vel deliberemus: quæ cum ab ipso Deo citra medium non emanent, solerti indigent discussione, priusquam recipiant assensum, vel in opus veniant.

Hactenus 5. Regula, & Doctrinæ ad eius perfectam observationem necessaria; quia vero ad horum omnium constantem executionem specialis Dei gratia, sine oratione non facile obtinenda requiritur;

tur; ideò sequitur, & Opu-
sculo isti coronidem imponit
efficacissima



O R A T I O

S. Thomæ Aquin.

Quotidie mane, ut ipse sole-
bat, pro vitæ Sanctitate
recitanda.

*Concede mihi, quæso
omnipotens et misericors
Deus, quæ tibi placita
sunt, ardenter concupisce-
re, prudenter investigare,
veraciter agnoscere, et*

P 2 per-

perfectè adimplere. Ad
laudem & gloriam nomi-
nis tui ordina statum me-
um, & quod à me requiris,
ut faciam, tribue, ut sci-
am, possim, & velim: &
da exequi, ut oportet, &
expedit animæ meæ.

Via mihi quæso, ad te
sit tuta, recta & consum-
mata, non deficiens inter
prospera & adversa, ut
in illis non extollar, in istis
non deprimar. Ut in pro-
speris gratias tibi refe-
ram

ram, et in adversis ser-
 vem patientiam. De nullo
 gaudeam vel doleam, nisi
 quod promoveat ad te, vel
 quod abducat à te. Nulli
 placere appetā, vel displi-
 cere timeam, nisi tibi. Om-
 nia in charitate da facere,
 et quod ad cultum tuum
 non pertinet, quasi mortu
 reputare Actiones meas da
 peragere, non ex consuetu-
 dine sed ad te referre cum
 devotione. Vilescant mihi
 omnia transitoria propter te

et chara sunt mihi omnia
tua, et tu Deus plusquam
omnia. Taceat me gaudij,
quod est sine te, nec cupiam
aliquid, quod est extra te.
delectet me omnis labor, qui
est pro te, et adiosa sit mihi
omnis quies, quæ non est in te.

Frequenter et ferven-
ter da mihi dulcissime Do-
mine cor meum ad te diri-
gere, et defectionem me-
am cum emendationis pro-
posito dolendo pensare.

Fac me, Deus meus, hu-
mi-

milem sine fictione, hila-
 rem sine dissolutione, tri-
 stem sine deiectione, matu-
 rum sine gravitate, agi-
 lem sine levitate, vera-
 cem sine duplicitate, te ti-
 mentem sine desperatione,
 in te sperantē sine præsump-
 ptione, castum sine corru-
 ptione, proximum corripe-
 re sine indignatione, dili-
 gere sine simulatione, ip-
 sumque edificare verbo &
 exemplo sine elatione, obe-
 dientem sine contradic-
 tione

one patientem sine mur-
muratione.

Da mihi dulcissime I E-
su, cor per vigil, quod nul-
la à te abducatur curiosa co-
gitatio; da immobile quod
nulla deorsum trahat indi-
gna affectio, da in vi-
ctum, quod nulla fatiget
tribulatio; da liberum,
quod nulla sibi vendicet
violenta delectatio, et
da rectum, quod nulla se-
orsum obliquet sinistra in-
tentio.

Lar.

S. Thomæ Aq. 293

Largire mihi, dulcissime Deus meus, intellectionem te cognoscentem, diligentiam te querentem, sapientiam te invenientem, conversationem tibi plascentem, perseverantiam te dulciter et fiducialiter expectantem, fiduciam te feliciter amplectentem, tuis pœnis configi per pœnitentiam, tuis beneficiis in via uti per gratiam, et gaudiis tuis in patria frui per gloriam. Amen.
Ad Maiorem DEI Gloriam.



INDEX

TITULORUM.

Regula S. Augustini. 1.

Instructio 1.

De Regulæ fine, auctore,
obligatione, consideratione.
pag. 26

Instructio 2.

De Perfectione & Mediis
&c. 50

Appendix

Gradus præcipuarum virtu-
tum. 76

Instructio 3.

De Actionibus quotidianis
100

Instructio 4.

De Religiosa conversatione.
138

Pe.

Index.

Peculiarior circa linguam. 157

instructio 5.

**De Fine Exercitiorum spi-
rit: &c. 163**

Inclinationes nonnullæ &c.

193

Appendix utilissima.

**Quæstiones pro Meditatio-
nibus, 196**

Appendix altera.

Regulæ discretionis 223

**Oratio S. Thomæ quotidie
dicenda 257**

FINIS.

**Bayerische
Staatsbibliothek
München**

Augustinus, Aurelius, Heiliger, 354-430 / Augustinus, Aurelius / Stirm,
Johann

Regula

Constantia 1702

P.lat. 137

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10742550-4

VD18 14795116-001